

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

บ้านลำบ้านใหม่

นายจำลอง พูนจันทิก

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

จำลอง พูนจันทร์ทิพย์ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลวดี รั้งฉวีวัฒนานนท์, 54 หน้า

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นสารนิพนธ์ที่นำเสนอกระบวนการตลอดจนผลการประเมินโครงการและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะได้ทราบว่าการจัดการกระบวนการกองทุนหมู่บ้านมีขีดความสามารถในการใช้กฎระเบียบนำมาใช้ในการบริหารกองทุน เพื่อจะได้ทราบถึงผลการลงทุนพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และเพื่อจะได้ทราบตัวชี้วัดถึงความเข้มแข็งของหมู่บ้าน ซึ่งในกรณีศึกษามีวิธีการดำเนินการดังต่อไปนี้ เข้าไปศึกษาเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของหมู่บ้าน โดยการสอบถาม สัมภาษณ์ จากประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 50 ของครัวเรือน ตามแบบรายงาน บร.1 – บร.12 เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ ข้อดีข้อเสีย ตลอดจนผลของการดำเนินโครงการตามแบบ CIPP Model

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ มีศักยภาพปานกลาง เนื่องจากชาวบ้านนำเงินมาพัฒนาอาชีพด้านเดียว คือ ด้านเกษตร จึงส่งผลกระทบต่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งปานกลาง ประกอบกับชาวบ้านซึ่งมีอาชีพหลักคือ การเกษตร และมีที่ทำกินเป็นของตัวเอง จึงมิได้เปลี่ยนแปลงอาชีพจากที่เคยทำมา คณะกรรมการบางท่านยังไม่เสียสละเวลาเต็มที่ ยังมีความล่าช้า และไม่เอาใจใส่ต่องานที่ตนเองรับผิดชอบ สิ่งนี้ อาจส่งผลกระทบต่ออนาคตของกองทุนได้

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี รังษีวัฒนานนท์)

กรรมการสอบ

(อาจารย์ ดร.วิสิทธิ์ แวสูงเนิน)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน 14 ค.ศ. 2545
.....พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลืออย่างดี ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลวดี รั้งวิวัฒนานนท์ อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- คณะพัฒนากรอำเภอ คุณอารี ประสิทธิ์สุวรรณ ที่ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติการในพื้นที่ และการสร้างความคุ้นเคยกับกองทุน
- นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานกองทุนหมู่บ้าน และคณะกรรมการกองทุนทุกท่าน ที่ให้ข้อมูล
- อำนวยความสะดวก และขอขอบคุณพี่น้องในหมู่บ้าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอด จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

จำลอง พูนจันทิก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
หน้าอำนวยการ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	1
2. กรอบความคิดทฤษฎี.....	2
3. วิธีดำเนินการ.....	2
4. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ.....	3
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์.....	4
2. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนหมู่บ้าน..... และชุมชนเมือง.....	5
3. หลักเกณฑ์และแนวทางในการปฏิบัติในการดำเนินการ..... กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	6
4. ระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	9
5. หลักการประเมินโครงการและรูปแบบการประเมินแบบซิปป์โมเดล.....	11
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ.....	14
1. วิธีการประเมินโครงการ.....	14
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	15
3. ตัวแปรและกลุ่มตัวอย่างในการประเมินโครงการ.....	16
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	20
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22

	หน้า
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ.....	22
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	33
2. ผลการประเมิน โครงการ โดยรวม.....	37
3. ผลการประเมินเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้รู้.....	45
4. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	45
5. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	46
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	49
1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน โครงการ.....	49
2. วิธีดำเนินการ.....	50
3. ผลการดำเนินการ.....	50
4. อภิปรายผล.....	52
5. ข้อเสนอแนะ.....	54
บรรณานุกรม.....	55
ภาคผนวก.....	56

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร.....	30

บทที่ 1

บทนำ

จากปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชากรชนบท คือ ปัญหาความยากจน อันเป็นปัญหาหลักของการพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรม ความทันสมัย สิ่งแรกที่รัฐบาลให้ความสำคัญคือ การพัฒนาจากรากฐานของประเทศ จึงได้มีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่จะแก้ไขปัญหาคความยากจน โดยได้กำหนดนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพ ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

จากความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแล้วหรือชุมชนที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ตาม การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

จากผลดำเนินงานโครงการกองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ หมู่ 5 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ในการจัดตั้งกองทุนมีการบริหารงานอย่างเป็นระบบตามเจตนารมณ์ข้างต้น ผู้เขียนจึงได้มีการประเมินผลสำเร็จกองทุนหมู่บ้าน ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตประจำกองทุนหมู่บ้าน “ลำบ้านใหม่” และได้เขียนเรียบเรียงเป็นรายงานการประเมินในรูปแบบของ “สารนิพนธ์” (Substantive Report) เพื่อแสดงให้เห็นความสำเร็จตลอดจนจุดอ่อน จุดแข็งในการนำมาปรับปรุงแก้ไขท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการประเมินกองทุนหมู่บ้าน

ในการศึกษาการประเมินกองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ หมู่ 5 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อทราบถึงการนำเงินมาลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่ายได้จริงหรือไม่

2. เพื่อทราบถึงกระบวนการการจัดการกองทุนหมู่บ้านว่ามีขีดความสามารถในการจัดระบบ ระเบียบ และบริหารจัดการกองทุนของตนเองได้อย่างไร

3. เพื่อทราบถึงตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายและข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเข้มแข็งของชุมชนที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้กำหนด

กรอบแนวคิดทฤษฎี

กรอบแนวความคิดทฤษฎีที่ใช้ประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นต้นแบบความคิดในเชิงระบบที่เรียกว่า “ซิฟฟ์โมเดล”

รูปแบบการประเมินซิฟฟ์ของสต๊าฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) คือ การประเมิน เป็นกระบวนการการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รูปแบบการประเมินแบบ CIPP ที่มาจากภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะประเมิน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. C ย่อมาจาก Context คือ บริการของหน่วยระบบ หรือการประเมิน
2. I ย่อมาจาก Input คือ ปัจจัยนำเข้า หรือปัจจัยเบื้องต้น
3. P ย่อมาจาก Process คือ การประเมินกระบวนการ
4. P ย่อมาจาก Product คือ การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น

ซึ่งรูปแบบนี้เองที่จะใช้ในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

CIPP เป็นการประเมินเพื่อทราบรายละเอียดต่าง ๆ ได้แก่ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

วิธีการดำเนินการ

กระบวนการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของหมู่บ้านลำบ้านใหม่ หมู่ 5 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เข้าไปศึกษาระเบียบต่าง ๆ ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทางด้านพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ชุมชนเข้มแข็งได้อย่างไร

ขั้นที่ 2 ได้เข้าไปสอบถามคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองถึงวิธีการดำเนินงานของกองทุน ซึ่งมีระบบการจัดตั้งกองทุน คือ มีประธาน, รองประธาน, เลขานุการ, เภรัญญิก, ประชาสัมพันธ์, ติดตามหนี้สิน, ฝ่ายตรวจสอบ ฯลฯ มีสมาชิกชาวบ้าน (ลำบ้านใหม่) และเจ้าหน้าที่ของอำเภอเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดตั้ง ตลอดถึงการจัดระเบียบกองทุน, การรับสมาชิก, การพิจารณาให้เงินกู้ และการคิดดอกเบี้ย ผลประโยชน์และการจัดสรร ผลกำไรให้แก่สมาชิก

ขั้นที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากความเป็นอยู่ของหมู่บ้าน โดยการสัมภาษณ์ สํารวจ และสังเกต

ขั้นที่ 4 ใช้ CIPP Model ในการประมวลสังเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 5 สรุปผลการดำเนินงานและจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบของการจัดทำสารนิพนธ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ

ผลที่คาดว่าจะได้รับการศึกษาครั้งนี้ คือ

- 1) ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเงินมาลงทุน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่ายของหมู่บ้านและชุมชน
- 2) ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านว่ามีขีดความสามารถในการจัดระบบ ระเบียบ และบริหารจัดการกองทุนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้กำหนด

บทที่ 2

ปริทรรศน์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกาประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้านลำบ้านใหม่ หมู่ 5 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา งานประเมินต่างๆ ที่ปรากฏในบทนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์ ได้ประมวลแนวความคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลอื่น ๆ เพื่อแสดงว่า หลักวิชาด้านเนื้อหาสาระและหลักวิชาด้านเทคนิควิธีการประเมิน ได้นำมาใช้ในครั้งนี้อย่างถูกต้อง และสมเหตุสมผลตามหลักวิชาการ แบ่งได้เป็น 5 ด้าน คือ

ตอนที่ 1 นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตอนที่ 2 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตอนที่ 3 หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.1 แบบติดตามสังเกตการณ์ติดตามการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

3.2 แบบคำขอขึ้นทะเบียนกองทุนและประเมินความพร้อมของกองทุน

3.3 การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.4 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

ตอนที่ 4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตอนที่ 5 หลักการประเมิน โครงการ รูปแบบการประเมินแบบชีพชีพโมเดล

1. นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1. นโยบายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

รัฐบาลได้มีนโยบายเร่งด่วน ในการที่จะฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาของประเทศต่อรัฐสภา ในการที่จะจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท (หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท) เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสร้างอาชีพเสริมและรายได้ ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็ก เป็นการฟื้นฟูเศรษฐกิจจากรากฐานของประเทศ คือกลุ่มคนยากจนประชาชนชนบทให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้

2. หลักการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- 1) ความสามัคคีภายในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) การจัดตั้งกลุ่มและองค์กรให้เข้มแข็ง
- 3) มีการบริหารการจัดการกองทุนหมู่บ้านให้ยั่งยืน
- 4) ร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน

3. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1) ชาวบ้านมีแหล่งเงินทุนเพื่อลงทุน สร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ ลดรายจ่าย และสร้างความสามัคคีที่ดีภายในหมู่บ้าน

2) ส่งเสริมท้องถิ่นชุมชนให้มีความสามัคคี และความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง

4) เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากฐานของประเทศ

5) ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพมีความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจสังคม

4. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

2) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

2. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการกองทุนหลังจากที่รัฐบาลได้จัดสรรเงินให้กองทุนแล้วเสร็จ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนให้กองทุนมีความยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้

โดยมุ่งเน้นหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหาร การเงิน การบัญชี การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

2. เพื่อสร้างรายได้ให้กับบัณฑิตที่ว่างงาน

3. เพื่อศักยภาพและยกระดับการศึกษาให้กับบัณฑิต เพื่อเพิ่มทักษะการบริหารจัดการ

4. เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้าน

3. หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.1 แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุม จะต้องมียุทธศาสตร์ตามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด
2. การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามมติที่ประชุม
3. วันที่เลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หลังประกาศคณะกรรมการ

คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน

- 1) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน
- 2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
- 3) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายด้าน การเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- 4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
- 6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ และความผิดฐานบุกรุก
- 7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด
- 8) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- 9) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ (4)

3.2 แบบขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน / ชุมชน
 - จำนวนประชากรในหมู่บ้าน 585 คน
 - จำนวนครัวเรือน 125 ครัวเรือน
 - อาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน ฯลฯ
 - ผลผลิต (ด้านการเกษตร) ข้าว , มันสำปะหลัง, อ้อย ฯลฯ
 - รายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชนต่อครัวเรือน 7,000 บาท/ปี
2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
3. การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
4. ทุนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
5. แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1,000,000 บาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
6. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้
7. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ ในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

3.3 การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

- 1) คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบภายในขึ้นเพื่อติดตามดูแลในการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามโครงการที่เสนอไป แล้วรายงานให้คณะกรรมการกองทุนทราบทุกระยะ เพื่อให้สมาชิกได้ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่นำเสนอ
- 2) จัดให้มีผู้ค้ำประกันอย่างน้อย 2 คน และผู้ค้ำต้องเป็นสมาชิกด้วยกัน
- 3) ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้
- 4) ในกรณีที่สมาชิกได้รับเงินกู้ไปแล้ว ไม่ส่งใช้คืนเงินต้นและดอกเบี้ยเงินกู้ตามสัญญา คือ เสียค่าปรับร้อยละ 0.5 ต่อวัน
- 5) อาจได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้จากคณะกรรมการ

3.4 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ประกอบด้วย 2 หมวดดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 กล่าวไว้ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

นอกจากนี้คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการจำนวนไม่เกิน 4 คน

ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรี แต่งตั้งโดยคำแนะนำคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อย 3 คน ไม่เกิน 7 คน

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งได้เบี่ยงประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- 2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
- 3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและกองทุน

- 4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
- 5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
- 6) จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- 7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
- 8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- 9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- 10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
- 11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

4. ระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่มีดังต่อไปนี้

1. ที่ตั้งกองทุน

เลขที่ 3/1 หมู่ที่ 5 ตำบลหนองหญ้าขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา 30140

2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

- 1) เพื่อนำไปพัฒนาอาชีพของชุมชนบ้านลำบ้านใหม่
- 2) เพื่อก่อให้เกิดมีการสร้างงาน และเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนลำบ้านใหม่
- 3) เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วนแก่ชุมชนลำบ้านใหม่

3. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- 1) เงินที่ได้มาจากการจัดสรรรัฐบาล, รัฐวิสาหกิจ
- 2) เงินกู้ยืม
- 3) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากเงินกองทุน
- 4) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- 5) เงินฝากสัจจะ (หุ้น)
- 6) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก

4. คุณสมบัติของสมาชิก

- 1) เป็นบุคคลในหมู่บ้าน และมีที่อยู่เฉพาะในหมู่บ้านเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนการจัดตั้งกองทุน
- 2) ต้องเป็นบุคคลที่มีอายุ 20 ปี บริบูรณ์ หรือบรรลุนิติภาวะ โดยการสมรส แต่ไม่เกิน 60 ปี ในวันสมัครเป็นสมาชิกกองทุน
- 3) เป็นผู้ที่มีนิสัยดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุนและสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
- 4) เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- 5) เป็นผู้ที่ยินยอมการกองทุนได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
- 6) อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
- 7) มีเงินฝากสะสมและถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

ผู้ที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิก จะต้องยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกได้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์กรแล้วแต่ความสมัครใจ คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกได้ต่อเมื่อมีมติเห็นชอบ 3 ใน 4 เสียงของคณะกรรมการกองทุนเห็นชอบ แต่ไม่เกินครัวเรือนละ 1 คน

6. การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ตาย
- 2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- 3) วิกลจริต จิตฝั่นเพี้ยนหรือศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
- 4) มีประชุมใหญ่ สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง สองในสามของผู้เข้าร่วมประชุม
- 5) จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด ๆ
- 6) จงใจบิดเบือนความจริงอันควรแจ้ง ให้ทราบในใบสมัครเป็นสมาชิก
- 7) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้
- 8) มีลักษณะหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6

5. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพพีโมเดล

แนวคิดและรูปแบบการประเมิน มีอยู่หลากหลายรูปแบบตามแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญเพราะฉะนั้นการเลือกรูปแบบการประเมินเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินโครงการ ควรจะได้มีการพิจารณาความเหมาะสม หรือมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและจุดประสงค์ของโครงการที่จะประเมิน ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินได้จำแนกรูปแบบการประเมินตามจุดประสงค์ของการนำไปใช้เป็น 3 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Base Evaluation Model)

เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่โดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายกับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน โครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ (ไทเลอร์ ครอนบาค และเคริกแพตท์โค)

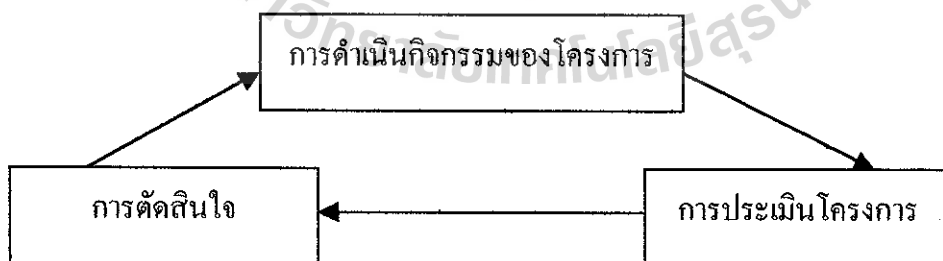
2. รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจ (Decision Oriented Evaluation Model)

เป็นรูปแบบการประเมินที่มีหลักการของการประเมินที่เป็นระบบ โดยมีการกำหนดขั้นตอน ในการดำเนินการที่จะทำให้สารสนเทศ เพื่อที่จะนำไปใช้ประกอบการพิจารณาการตัดสินใจที่เหมาะสม (สตัฟเฟิลบีม อัลคิน)

3. รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจคุณค่า (Value Oriented Evaluation Model)

เป็นรูปแบบการประเมินที่มีหลักการว่า การประเมินเป็นการกำหนดคุณค่าหรือดีราคาของสิ่งที่ได้รับการประเมิน รวมทั้งการให้ความสำคัญกับผลผลิตทั้งหมดของโครงการ โดยใช้กระบวนการประเมินที่เป็นระบบ ผสานกับวิธีการแบบธรรมชาติ (Natural listic Approach) สตรีฟเวน สเตกโพรวิต

การประเมินแบบชีพพีโมเดลของสตัฟเฟิลบีม

แผนภูมิ แนวความคิดพื้นฐานการประเมินของสตัฟเฟิลบีม การจำแนกขั้นตอนเป็น 3 ขั้นตอน

1. กำหนดหรือระบุข้อมูลที่ต้องการ
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหาร

สตัฟเฟิลบีม จะกำหนดประเด็นออกเป็น 4 ประเด็น

1. Context Evaluation คือ การประเมินสถานะแวดล้อม เป็นการประเมินก่อนดำเนินโครงการ
2. Input Evaluation คือ การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและแผนของการดำเนินการ
3. Process Evaluation คือ การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. Product Evaluation คือ การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมทั้งพิจารณาในประเด็นของการยุบ ยกเลิก หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ หมู่ 5 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา มีวิธีการประเมินดังนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการเป็นการประเมินเชิงระบบ ซึ่งมีนักวิชาการหลายคนได้สร้างแบบจำลองเพื่อใช้ในการประเมินได้แก่

1. รูปแบบการประเมินของสเตก (Stak's Concept and Model of Evaluation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายแล้วนำมาจัดให้เป็นระบบที่มีความหมายในการประเมิน เคาะท์แนนท์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ สิ่งที่มีอยู่ก่อนการดำเนินโครงการ การดำเนินโครงการ ตามวัตถุประสงค์ และผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

2. รูปแบบการประเมินของอัลคิน (Alkin's Concept of Evaluation) คือ กระบวนการคัดเลือก การประมวลผลข้อมูล และการจัดระบบสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอข้อมูลต่อผู้มีอำนาจการตัดสินใจ หรือใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการดำเนินโครงการ

3. รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) ได้กำหนดการประเมินออกเป็น 4 ประเภท และได้ประยุกต์ใช้กับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านลำบ้านใหม่ ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล (ผู้รู้) ดังนี้

1) การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาวะทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล

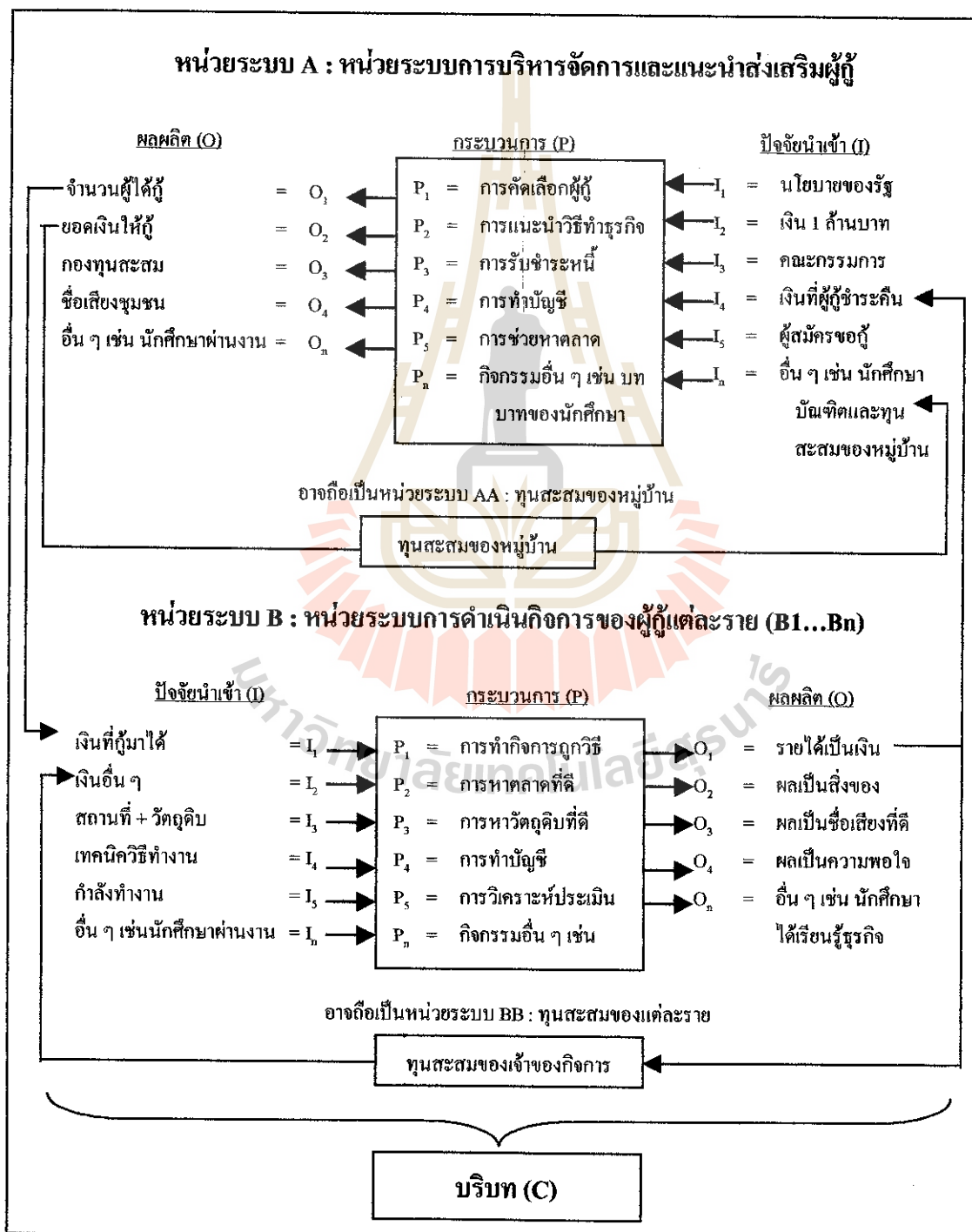
2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าที่ปวงของหน่วยระบบการบริหารจัดการและหน่วยระบบกิจการของผู้รู้

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการของทั้งสองระบบ คือ หน่วยระบบบริหารจัดการกองทุนและหน่วยระบบกิจการของผู้รู้

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตทั้งหมดของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และผู้รู้ เป็นรายบุคคล

ต้นแบบทางความคิดเชิงระบบที่เรียกว่า “ซิปป์โมเดล” คือรูปแบบของการประเมินซึ่งมีอักษรย่อมีความหมายดังนี้

C	ย่อมาจาก	Context	คือ บริการของหน่วยงาน
I	ย่อมาจาก	Input	คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Process	คือ กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ

แผนภูมิที่ 1 แสดงระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

จากแผนภาพที่ 1 แสดงภาพโดยรวมของการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและผู้กู้ยืมซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ หน่วยระบบบริหารจัดการและแนะนำ ส่งเสริมผู้กู้โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B ได้แก่ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละรายโดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ BB

หน่วย A มีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิมีกระบวนการทำงานได้แก่ P ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิและมีผลผลิตได้แก่ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏเป็นแผนภูมิ

หน่วย B คล้ายกันกับหน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบของผู้กู้แต่ละคนมีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ที่จะนำมาประกอบกิจการของผู้กู้แต่ละราย มี P คือกระบวนการทำอาชีพตามรายการและมี O ได้แก่ผลผลิตตามรายการ

ความเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยระบบ A และ B คือ หน่วยระบบกองทุนเป็นผู้ให้เงินกู้แก่หน่วยระบบ B และอาจจะช่วยหาตลาดจำหน่ายสินค้าบางอย่างตลอดจนช่วยหาวิธีแนะนำดำเนินการให้ได้ผลดี ส่วนหน่วยระบบ B เมื่อดำเนินการได้ผลดี ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้กับหน่วยระบบ A

บริบท (C) ในที่นี้หมายถึง บริบทของหน่วยระบบ A และ B เช่น สภาพภูมิประเทศและประชากรของชุมชนตลอดจนสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของประเทศและนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร หมายถึง กลุ่มทั้งหมดของสิ่งที่ต้องการศึกษา ซึ่งอาจเป็นประชากรในบ้านลำบ้านใหม่ หมู่ 5 ตำบลหนองหญ้าขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน 125 ครัวเรือน ประชากร 537 คน เพศชาย 278 เพศหญิง 259 คน

กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง กลุ่มที่ถูกเลือกหรือตัวแทนของประชากรที่นำมาใช้ในการศึกษาชาวบ้านลำบ้านใหม่ ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	15 คน
2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	106 คน
- สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้	จำนวน	106 คน
- สมาชิกทั่วไป	จำนวน	537 คน

3. ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	-	คน
4. ผู้นำชุมชน ผู้นำอาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน	5	คน
5. ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	จำนวน	-	คน

ข้อมูลที่ทำสำเนาไว้ได้เก็บมาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างของหมู่บ้านลำบ้านใหม่ มีดังนี้

1. ข้อมูลผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจัดให้กลุ่มคณะกรรมการและผู้นำในหมู่บ้านแลกเปลี่ยนบทเรียนเรื่องการจัดตั้งกองทุนและกำหนดระเบียบกองทุน
2. ข้อมูลผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน เป็นข้อมูลที่ได้มาจากกลุ่มผู้กู้ ซึ่งมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวทางการทำกิจการ
3. ข้อมูลของโครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นข้อมูลที่ได้จากกลุ่มเกษตรกรผู้แปรรูป ผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรเหล่านั้น
4. ข้อมูลผลการเจาะลึกผู้กู้เงินกองทุนรายกรณี เป็นข้อมูลที่ได้จากการสอบถามผู้กู้แต่ละรายเกี่ยวกับกิจการที่ได้เสนอผู้ตามคำขอผู้เงินกองทุน

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ตัวแปร และตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน โครงการนั้นใช้ชีพว์โมเดล มาเป็นหลักขององค์ประกอบเพื่อหาตัวแปรและตัวชี้วัด ซึ่งแสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในรูปแบบของ ชีพว์โมเดล มีองค์ประกอบดังแผนภูมิที่ 1

โครงการกองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ โดยภาพรวมใช้แนวความคิดเชิงระบบ ซึ่งประกอบไปด้วย 2 หน่วยระบบ ดังนี้

1. หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA
2. หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วงคือ หน่วยระบบ BB

ดังนั้นในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อจะประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่จึงเป็นไปตามกรอบความคิดทฤษฎี ซึ่งมีรายการตัวชี้วัดดังต่อไปนี้

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ ประกอบไปด้วยตัวชี้วัด จำนวน 4 หมวด คือ

1. ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator) สำหรับตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A คือ ตัวชี้วัดของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน, ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และบ่งชี้อื่น ๆ เช่น สัตว์เลี้ยง, ยานพาหนะ, วิทยุโทรทัศน์, ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือตัวชี้วัดบริบท มีตัวแปรดังต่อไปนี้

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)

1.1.3 ภาวะขาดดุลการค้าของประเทศ

1.1.4 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

1.1.5 ความไม่เข้มแข็งของชุมชน

1.1.6 ค่านิยม

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน สภาพป่าไม้และหนองน้ำ สภาพที่ดินทำกินของชาวบ้านในหมู่บ้าน ความอบอุ่นของครอบครัว, อายุ, การศึกษา ฯลฯ ตัวชี้วัดระดับท้องถิ่น ประกอบไปด้วยตัวแปรหลัก ๆ ดังนี้

1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

1.2.2 สภาพปัจจุบัน

1.2.3 ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน

1.2.4 ด้านวัฒนธรรม

1.2.5 ข้อมูลอื่น ๆ เช่น การมีหนี้สินของชาวบ้าน ที่ทำกิน, ฐานะการเงิน, วัฒนธรรม, ความสามัคคี, ความขยัน, การมีแหล่งท่องเที่ยว, การมีแหล่งอาหาร, การละทิ้งถิ่น, การศึกษา, การแตกแยกภายในครอบครัว, โรคภัยไข้เจ็บ เป็นต้น

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปรดังนี้

2.1 นโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

2.2 เงิน 1 ล้านบาท

2.3 คณะกรรมการหมู่บ้าน

2.4 เงินที่ผู้กู้ชำระคืน

2.5 ผู้สมัครขอกู้

2.6 เงินออม, เงินสัจจะ

3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ A มีดังต่อไปนี้
 - 3.1 การคัดเลือกผู้กู้
 - 3.2 การแนะนำวิธีทำธุรกิจ
 - 3.3 การรับชำระหนี้
 - 3.4 การทำบัญชี
 - 3.5 การช่วยหาตลาด
 - 3.6 เก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.7 จัดประชุมเวทีชาวบ้าน
 - 3.8 ศึกษาข้อมูลบริบทหมู่บ้าน
4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้
 - 4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่ ตัวแปร
 - 4.1.1 จำนวนผู้กู้
 - 4.1.2 ยอดเงินให้กู้
 - 4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)
 - 4.2.1 จำนวนผู้ที่ได้
 - 4.2.2 จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน
 - 4.2.3 การขยายกิจการของผู้กู้
 - 4.2.4 การเกิดกิจการใหม่ ๆ ขึ้นในท้องถิ่น
 - 4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)
 - 4.3.1 กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็ง
 - 4.3.2 ท้องถิ่นมีเครือข่ายการเรียนรู้
 - 4.3.3 ท้องถิ่นมีเครือข่ายการตลาด
 - 4.3.4 ท้องถิ่นมีภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย ซึ่งประกอบไปด้วยตัวชี้วัด จำนวน 4 หมวด คือ

1. ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้
 - 1.1 ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศมีลักษณะ เช่นเดียวกับกับ ตัวชี้วัดระดับประเทศของหน่วยระบบ A ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

1.2 ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น มีลักษณะเช่นเดียวกับกับ ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่นของหน่วยระบบ A ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

1.3 ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบไปด้วยตัวแปร

1.3.1 ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว

1.3.2 ทรัพย์สินของผู้กู้และเครือญาติ

1.3.3 หนี้สินธนาคารของผู้กู้

1.3.4 หนี้นายทุนนอกระบบของผู้กู้

1.3.5 อาชีพหลักของผู้กู้

1.3.6 รายได้ของครอบครัว

1.3.7 ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

2.1 เงินที่กู้มาได้

2.2 เงินอื่น ๆ

2.3 สถานที่และวัตถุดิบ

2.4 เทคนิควิธีทำงาน

2.5 กำลังทำงาน

3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปร ดังนี้

3.1 การทำกิจการถูกวิธี

3.2 การหาตลาดที่ดี

3.3 การหาวัตถุดิบที่ดี

3.4 การทำบัญชี

3.5 การวิเคราะห์ประเมิน

4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่

4.1.1 รายได้ที่เป็นตัวเงิน

4.1.2 ผู้กู้ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ

4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)

4.2.1 ผู้กู้ได้ขยายกิจการ

4.2.2 ผู้กู้ได้ทำกิจการด้วยเทคนิควิธีที่ดีขึ้นอันเนื่องจากการได้ศึกษาค้นคว้า

ด้วยตนเอง

4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact) ได้แก่

4.3.1 ผู้ที่พึ่งตนเอง

4.3.2 ผู้ที่มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน

- การกลับคืนถิ่นฐานของตนเอง

กล่าวโดยสรุปแล้ว ตัวชี้วัดการประเมินโครงการของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B นั้นมีความเชื่อมโยงต่อกัน เช่น ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัว ต้องพึ่งผลผลิตของหน่วยระบบ B คือ รายได้เป็นเงิน ผู้ดูแลรายตัวต้องส่งคืนเงินกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้น เงินที่ผู้ชำระคืนเป็นตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

ความสำเร็จของโครงการกองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ ต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบ เพราะหน่วยระบบ A ประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ประสบความสำเร็จ เงินที่ผู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าให้แก่หน่วยระบบ A มากขึ้น ในทำนองคล้ายกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือ ยอดเงินกู้ที่ให้กับผู้กู้ ถ้าออกไปสู่คนดีและมากพอ หน่วยระบบ B จะประสบความสำเร็จด้วย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ กองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ในครั้งนี้ ใช้ข้อมูลที่เป็นเชิงระบบ ตามแบบ บร.1 – 12 ซึ่งจะมีรูปแบบแตกต่างกันไปบ้างตามแบบลักษณะของหมู่บ้าน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเก็บข้อมูลบริบทของหมู่บ้านลำบ้านใหม่ เป็นลักษณะของการเก็บข้อมูล โดยทั่วไปของหมู่บ้าน ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ (ตามแบบ บร.1)

1.1 แบบสอบถาม ผู้เก็บได้เข้าไปสอบถามข้อมูลจากชาวบ้านทั้งรายบุคคลกลุ่ม และครอบครัว

1.2 แบบสังเกต คือสังเกตบริบทรอบนอก โดยภาพรวมของหมู่บ้านแล้วทำการบันทึกลงในสมุด

2. การเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้าน (ตามแบบ บร.2)

2.1 สัมภาษณ์ สัมภาษณ์จากหัวหน้าครอบครัว ร้อยละ 60 ของจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน

2.2 สังเกต คือ สังเกตพฤติกรรมของชาวบ้านที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ

3. การเก็บข้อมูลความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน (บร.3)
 - 3.1 สัมภาษณ์ ผู้นำกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้านบางส่วน
 - 3.2 สอบถาม ความคิดเห็นของชาวบ้านถึงผลดีและผลเสียของกองทุน
 - 3.3 สังเกต จากการจัดกลุ่มเสวนาของชาวบ้าน
4. การเก็บข้อมูล การปฏิบัติงานรายเดือน (ตามแบบ บร.4)
 - 4.1 สอบถาม การปฏิบัติงานของคณะกรรมการเกี่ยวกับกองทุน
 - 4.2 สอบถามผู้ที่ได้รับการอนุมัติให้กู้เงินกองทุน
5. การเก็บข้อมูลผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน (ตามแบบ บร.5)
 - 5.1 สรุปผล ที่ได้จากการจัดงานที่มีผู้นำของแต่ละหมู่บ้านเข้าร่วมประชุม
 - 5.2 สังเกต พฤติกรรมและสภาพทั่วไปของผู้นำแต่ละหมู่บ้านที่เข้าร่วมประชุม
 - 5.3 สังเกต การแสดงความคิดเห็นของผู้นำกองทุนหมู่บ้านใหม่
6. การเก็บข้อมูลผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน (ตามแบบ บร.6)
 - 6.1 สัมภาษณ์ จากผู้ที่มีอาชีพเดียวกันเกี่ยวกับ โครงการที่เสนอขอู้ และปัญหาของอาชีพที่ได้รับการอนุมัติเงินกู้แล้ว ตลอดถึงแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
7. การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้าน (ตามแบบ บร.7)
 - 7.1 จัดบันทึกในแบบ บร.2 สรุปโดยการวิเคราะห์จากข้อมูลคิดค่าเฉลี่ยออกมาเป็นร้อยละของประชากรทั้งหมดของหมู่บ้าน
8. การเก็บข้อมูล โครงสร้างเศรษฐกิจชุมชน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (แบบ บร.8)
 - 8.1 สัมภาษณ์ ความเป็นมาของกิจการจากผู้ก่อตั้งโครงการ
 - 8.2 สอบถาม ถึงแผนการดำเนินงานของกิจการ
 - 8.3 สอบถาม ถึงแผนการตลาด, แหล่งเงินทุน, ผู้สนับสนุนโครงการ
9. การเก็บข้อมูลบันทึกการสัมภาษณ์ (ตามแบบ บร.9)
 - 9.1 สัมภาษณ์ ผู้นำชุมชนในหัวข้อการได้มาซึ่งกรรมการกองทุนและระเบียบกองทุนหมู่บ้าน
 - 9.2 สอบถาม การทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านจากคณะกรรมการกองทุน
 - 9.3 สอบถาม ทัศนคติของชาวบ้านที่มีต่อการประเมิน โครงการ
10. การเก็บข้อมูล สรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน (ตามแบบ บร.10) มีดังนี้
 - 10.1 การจัดประชุมเวทีสัมมนาสรุปบทเรียน ปัจจัยที่ทำให้โครงการกองทุนสำเร็จ
 - 10.2 การจัดประชุมเวทีสัมมนาแนวทางการพัฒนาตำบล

10.3 การเสวนาแลกเปลี่ยนแง่คิดการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะในการติดตามประเมินโครงการ

11. การเก็บข้อมูล การศึกษาเจาะลึกรายกรณี (ตามแบบ บร.11)

11.1 สัมภาษณ์ อาชีพหลักของผู้ดูแลราย

11.2 สัมภาษณ์ ความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัวของผู้ดูแลราย

11.3 สัมภาษณ์ ประสิทธิภาพว่ามีประสิทธิภาพมาก่อนที่จะเสนอโครงการที่ได้รับ

อนุมัติให้กู้เงินกองทุน แล้วหรือไม่

12. การเก็บข้อมูล ผลการวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทของหมู่บ้าน (ตามแบบ บร.12)

12.1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

12.2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับด้านสังคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

12.3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับด้านสาธารณสุขตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

13. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ โครงการและจากการเข้าไปศึกษาในหมู่บ้านในแต่ละวัน ๆ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการเก็บในครั้งนี้ มีทั้งข้อมูลที่เป็นเชิงประมาทที่เป็นตัวเลข เช่น รายได้ของชาวบ้าน จำนวนสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น และเชิงคุณภาพที่เป็นการบรรยายลักษณะของข้อมูลในรูปแบบของข้อความ ความคิดเห็น เจตคติ ข้อมูลประเภทนี้ ได้แก่ ความเข้าใจของชาวบ้านเกี่ยวกับกองทุน การเปลี่ยนแปลงของชุมชนหลังจากกองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่เข้าสู่หมู่บ้าน เป็นต้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในหมู่บ้านลำบ้านใหม่ ประกอบด้วย

1. การสัมภาษณ์ (Interview) คือ เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเผชิญหน้าระหว่างผู้ประเมินกับผู้ให้การประเมินที่เป็นรายบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อสนทนากัน จำแนกเป็น 2 ประเภทคือ

1.1 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดคำถามไว้อย่างชัดเจน เช่น บร.ต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่องเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

1.2 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เป็นการสัมภาษณ์กำหนดเฉพาะประเด็นหลัก ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

1.2.1 การสัมภาษณ์แบบมีเป้าหมาย สังเกตได้จากเครื่องมือการประเมินโครงการตามแบบ บร.1 – 12

1.2.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เช่น บร.2, 4, 6 ฯลฯ

1.2.3 การสัมภาษณ์แบบไม่มีทิศทาง เป็นการสัมภาษณ์แบบอิสระ

2. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือตามแบบ บร.ต่าง ๆ ตามลักษณะบุคคลและกลุ่มเป้าหมายโดยตั้งคำถามเสร็จแล้วส่งกลับคืนแก่ผู้ประเมิน

3. การสังเกตเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายคือ ชาวบ้าน โดยที่เขาไม่รู้ตัว การสังเกตจำแนกออกเป็น

3.1 การสังเกตโดยเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน คือผู้เก็บได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูล โดยที่กลุ่มเป้าหมายรับทราบว่าตนเองกำลังถูกเก็บรวบรวมข้อมูล การกระทำดังกล่าวจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน แต่ไม่สามารถค้นบันทึกได้ทันที ที่อาจจะทำให้ข้อมูลบางส่วนอาจเกิดการสูญหาย เช่น ตามแบบ บร. ต่าง ๆ ในเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น และการจัดประชุมเวทีชาวบ้าน เป็นต้น

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นกระบวนการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาจัดทำให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อสะดวก รวดเร็ว ผู้ทำสารนิพนธ์ได้นำเสนอข้อมูลของโครงการเป็นระบบ แยกได้เป็น 2 ระบบ ดังนี้

1. ระบบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของตัวเลข แล้วสรุปผลโดยใช้ค่าสถิติเพื่อที่จะนำค่าสถิติไปใช้ตอบคำถามในประเด็นที่ต้องการ เช่น รายได้ของประชากร, อายุ, จำนวนประชากร และตามแบบ บร.ต่าง ๆ มี บร.1 เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เขียนบรรยายเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ หรือทัศนคติ การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสารและข้อมูลที่มีการบันทึกไว้ เป็นความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการกองทุนเกี่ยวกับกองทุนและชุมชนเมือง เป็นต้น หรือจากตัวอย่างที่กล่าวไว้แล้วใน บร.2- 12 (ดูได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน โครงการ)

บทที่ 4

ผลการติดตามประเมินโครงการ

การติดตามประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของบ้านลำบ้านใหม่ หมู่ 5 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ประกอบไปด้วย การรายงานข้อมูลตามแบบ ชิพพ์โมเดล (CIPP Model) มีทั้งหมด 5 ตอน

ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม

ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

ตอนที่ 4 ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้าน

ตอนที่ 5 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 3 ประการ ได้แก่

5.1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ บรรลุเป้าหมาย 5 ข้อเพียงใด

5.2 เพื่อทราบว่ายังมีปัจจัยด้านบวกด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือขัดขวางการ

บรรลุเป้าหมายของกองทุน

5.3 เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับประเทศ

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

1.1.5 ความเคื่องร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

1.1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท (ล่มสลายของท้องถิ่น)

1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น

1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

1.2.2 สภาพปัจจุบัน

1.2.3 ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน

1.2.4 ด้านวัฒนธรรม

1.2.5 ข้อมูลด้านอื่น ๆ

1. ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ
2. วัฒนธรรมประเพณีที่เด่น ๆ
3. ลักษณะที่เป็นศักยภาพด้านดี
4. ลักษณะที่สื่อถึงความไม่เข้มแข็ง

1.1 บริบทระดับประเทศ

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

ความยากจนนั้น เป็นปัญหาที่ยืดเยื้อและเรื้อรังมานาน ทางภาครัฐก็พยายามที่จะแก้ปัญหาตลอด โดยจะเห็นได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดเรื่องการลดความยากจนเป็นเป้าหมายสำคัญของแผนพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้เมื่อประเทศไทยประสบวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นตั้งแต่กลางปี 2540 ส่งผลให้ปัญหาดังกล่าวยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่วนราชการและนักวิชาการเริ่มทบทวนถึงปรัชญาการแก้ไขปัญหา จนกระทั่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทาน พระราชดำรัส เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 ซึ่งภาครัฐได้น้อมกระแสพระราชดำริมาเป็นแนวทางกำหนดปรัชญานำทาง ในแผนพัฒนาประเทศฉบับที่ 9 และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2541 จัดสรรงบประมาณให้กับกรมการปกครองจำนวน 200 ล้านบาท เพื่อดำเนินโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง

ขณะเดียวกันนับตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม 2544 เป็นต้นมา รัฐบาลได้ทยอยจัดสรรเงินกองทุน 1 ล้านบาท แก่หมู่บ้าน แล้วเป็นจำนวนประมาณ 3 หมื่นหมู่บ้าน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสร้างงาน สร้างรายได้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.12 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว ด้วยการสร้างฐานประกอบการ อาชีพใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น

ขณะเดียวกันก็จะช่วยเหลือพัฒนาผู้ประกอบการ (SMEs) เดิมที่มีศักยภาพให้อยู่รอด ทั้งระดับ (SMEs) ทัว ๆ ไป ที่เป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้ทั้ง 2 กลุ่มเกิดขึ้นดำรงอยู่และเจริญ

ก้าวหน้าช่วยพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทย อันจะทำให้สัดส่วนจำนวนผู้ประกอบการในประเทศเพิ่มขึ้น เท่ากับเป็นการขยายฐานภาษี สร้างรายได้ให้กับรัฐบาล เพื่อนำมาพัฒนาประเทศต่อไป

การส่งเสริมพัฒนา (SMEs) เป็นการพัฒนาที่ยึดหลักให้ผู้ประกอบการเป็นตัวกลางไปสู่การพัฒนา (SMEs) ทั้งระบบ เนื่องจากผู้ประกอบการเป็นปัจจัยการผลิตที่มีชีวิตและวิญญาณ จึงเป็นผู้ผสมผสานปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น ที่ดิน เงินทุน เทคโนโลยี เครื่องจักร อุปกรณ์ แรงงาน บุคลากร ระบบบริหารจัดการ ฯลฯ เข้าด้วยกัน เพื่อสรรสร้างออกมาเป็นสินค้าหรือบริการสู่ตลาด

ดังนั้น ความอยู่รอด ความเจริญเติบโตและความก้าวหน้าของกิจการจึงขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนา หรือระดับทักษะ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของผู้ประกอบการเป็นหลัก

1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

ช่วง 35 ปี ที่ผ่านมา ไทยประสบความสำเร็จอย่างสูง มีการเจริญเติบโตโดยเฉลี่ย 7.5% ทำให้รายได้ต่อคนเพิ่มขึ้นถึง 30 เท่า จนได้รับสมนามว่า เสือตัวที่ห้าแห่งเอเชีย

ต้นปี 2540 ไทยซึ่งเคยส่งออกสูงถึงปีละ 20% ลดลงเหลือ 0 เป็นเหตุให้เศรษฐกิจเริ่มถดถอย บัญชีเกินดุลเดินสะพัดสูงขึ้น ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ตกต่ำ ธุรกิจการเงินเริ่มปั่นป่วน ทุนเริ่มไหลออก ตลาดหุ้นล้ม ธุรกิจหยุดชะงักและปิดกิจการ ทำให้รัฐบาลต้องเข้าอุ้มชูช่วยเหลือธุรกิจการเงินการคลัง สะเทือนถึงทุนสำรองและค่าของเงินบาทในที่สุดรัฐบาลต้องประกาศให้ค่าเงินบาทลอยตัวและในที่สุดต้องขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

การที่ประเทศไทยได้ตกลงในขอรับความช่วยเหลือจาก IMF ครั้งนี้รัฐบาลต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขนโยบายและมาตรการทางการเงินและการคลังหลายประการ เช่น รัฐบาลจะต้องลดงบประมาณค่าใช้จ่าย เพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่มอีก 10% การตั้งงบประมาณไม่เกินดุล 1% การแก้ไขปัญหารายบริษัทเงินทุนและธนาคารไทยพาณิชย์

จากเงื่อนไขข้างต้น รัฐบาลต้องตัดเงินงบประมาณแผ่นดิน พ.ศ.2541 เป็นจำนวนเงิน 150,00 ล้านบาท ทำให้โครงการของรัฐบาลต้องถูกยกเลิกทำให้ต้องเลิกจ้าง ลูกจ้างชั่วคราวในหลายโครงการ

ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ ส่งผลกระทบต่อประชาชน และผู้ใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก เพราะการปฏิบัติตามเงื่อนไข IMF ได้มีผลกระทบต่อการทำงาน of รัฐบาลหลายด้าน ในด้านผู้ใช้แรงงานจากวิกฤตเศรษฐกิจครั้งนี้ก็ทำให้มีผู้ตกงานจนถึงสิ้นปีให้

แล้วเป็นจำนวนถึง 80,000 คน และจำนวนผู้ตกงานจะเพิ่มขึ้นในปีใหม่นี้ก็อย่างน้อยแสนคน วิกฤตทางเศรษฐกิจยังจะทำให้ภาวะการว่างงานในปีต่อ ๆ ไป สูงขึ้นจากอัตราปกติ ปีละ 1 ล้านคน เป็น 2 ล้านคน (บทบาทของการบริหารแรงงานในยุควิกฤตเศรษฐกิจ ศ.นิคม จันทรวិฑูร)

1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

พบว่า ภาวะเศรษฐกิจในเดือนมิถุนายน 2545 ว่า เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศยังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพบว่าทุกปัจจัยขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นที่ระดับ 6.2% จากระยะเดียวกันของปีก่อน

หมวดสินค้าที่มีการผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ หมวดอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า หมวดเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก หมวดวัสดุก่อสร้างและหมวดยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง

ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนอยู่ที่ระดับ 105.1 ลดลงจากเดือนก่อนหน้า 1.1% แต่สูงขึ้นจากระยะเดียวกัน ปีก่อน 2.5% ส่วนการลงทุนภาคเอกชนดัชนีการลงทุนเพิ่มขึ้นจากระดับ 49.7 ในเดือนก่อนมาอยู่ที่ 51.4 จากการขยายตัวของหมวดเครื่องมือเครื่องจักรและหมวดก่อสร้าง

ปัจจุบันประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมที่เลวลง ยิ่งในเขตเมืองหลวงสภาวะทางมลพิษทางอากาศยิ่งทวีคูณมาก ผู้คนที่เปราะบางเกี่ยวกับทางเดินหายใจ ทั้งโรคภูมิแพ้ โรคหอบ โรคหืด ฯลฯ และในต่างจังหวัดมีการตัดไม้ทำลายป่า บุกรุกป่าสงวนทำให้อากาศร้อนขึ้น ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล นี่เป็นลักษณะของการเห็นแก่ตัวของคนไทยหรือไม่ เมื่อถึงคราวหน้าแล้งก็แล้งจัด

วิธีป้องกัน คือ ทุกคนต้องช่วยกันปกป้องและรักษาสมดุลทางธรรมชาติไม่ทำลายธรรมชาติ เหมือนที่เคยทำมาในอดีตและปัจจุบัน

1.1.5 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

เกิดขึ้นเมื่อเริ่มต้นปี 2540 ที่รัฐบาลประกาศให้ค่าเงินบาทลอยตัวและในที่สุดต้องขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนเงินระหว่างประเทศ การตัดสินใจดังกล่าวก่อให้เกิดความตกตะลึงในหมู่คนไทย เพียงในระยะเวลา 3 เดือน บ้านก็ตกอยู่ในฐานะเกือบล้มละลาย เงินในท้องพระคลังไม่มีเหลือ

การส่งออกซึ่งเคยเติบโตสูงถึงปีละ 20% ลดลงเหลือ 0 เป็นเหตุให้เศรษฐกิจเริ่มถดถอย บัญชีเกินดุลเดินสะพัดสูงขึ้น ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ตกต่ำ ธุรกิจการเงินเริ่มปั่นป่วน ทุนเริ่มไหลออก ตลาดหุ้นล้ม ธุรกิจหยุดชะงักและปิดกิจการ ทำให้รัฐบาลต้องเข้าอุ้มชูช่วยเหลือ ธุรกิจการเงินการคลัง สะเทือนถึงทุนสำรองและค่าของเงินบาท

การขาดดุลปัญหาเงินสะพัดเป็นจำนวนร้อยละ 8 ของผลิตภัณฑ์รวม เงินคงคลังเหลือ 90,000 ล้านบาท เงินทุนสำรองต่างประเทศลดเหลือ 66,000 ล้านบาท มีหนี้ต่างประเทศอยู่ทั้งหมด 2.3 ล้านเหรียญสหรัฐ เป็นหนี้เอกชน 1 – 5 ล้านเหรียญสหรัฐเป็นหนี้ระยะสั้นที่จะต้องไ้คืนภายใน 1 ปี ถึง 50,000 ล้านบาท รัฐบาลใช้จ่ายเงินช่วยเหลือธุรกิจการเงินเป็นจำนวนถึง 350,000 ล้านบาท ใช้ป้องกันเงินบาท 700,000 ล้านบาท

ดังนั้นต้องกู้เงินจากกองทุนระหว่างประเทศเป็นจำนวน 1.9 ล้านเหรียญ ทำให้คนไทยเป็นหนี้คนละ 60,000 บาท

1.1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคนเรียกว่า ความล่มสลายของท้องถิ่นชนบท

เมื่อสังคมไทยเปลี่ยนไป การดำรงชีวิตของมนุษย์ก็เปลี่ยนไปด้วย เช่น สังคมในเมือง ผู้คนต่างเห็นแก่ตัวเห็นแก่ประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก มีการแก่งแย่งชิงดีกัน สถานะครอบครัว จากครอบครัวขยาย กลายเป็นครอบครัวเดี่ยว

ในเมืองใหญ่คือแหล่งทำมาหากิน ทำให้ผู้คนชนบทหันเหเข้ามาหางานทำในเมืองกันมากขึ้น เป็นเหตุให้ท้องถิ่นไม่มีคนอยู่ทำให้สังคมในท้องถิ่นเกิดการล่มสลาย การเป็นอยู่ของท้องถิ่นเปลี่ยนไป คนหนุ่มสาวในวัยแรงงาน ออกไปหางานทำยังเมืองใหญ่ เหลือไว้แต่เด็กกับคนชราที่เฝ้าบ้าน เพียงลำพัง และจะเกิดการเปลี่ยนแปลงมากยิ่งขึ้น ถ้าสังคมไทยเป็นอยู่เช่นนี้

1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรม และสินค้าจากต่างประเทศ

ปัจจุบันกระแสทางด้านวัฒนธรรมตะวันตกได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อคนไทยมาก โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น และวัยทำงาน กำลังหลงนิยมของนอกและหลงไปตามแฟชั่นจากต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็น การแต่งการ การกิน การเที่ยว และนิยมของใช้อุปโภคและบริโภค ยังนิยมยี่ห้อของนอกมาก ซึ่งค่านิยมเหล่านี้ในวันจะกลืนกินวัฒนธรรมไทยเข้าไปทุกทีแล้ว หากพวกเราไม่ช่วยกันค่านิยมต่างเหล่านี้ทำให้คนไทยต้องเสียดุลทางการค้าจากต่างประเทศเป็นอย่างมาก เพราะต้องนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ

หากคนไทยยังจะพอมีจิตสำนึกของความเป็นคนไทยอยู่บ้าง ลองมองย้อนกลับไปดูตัวเอง และใช้ชีวิตเหมือนเดิมที่ปู่ย่าหรือบรรพบุรุษของเราได้ปฏิบัติกันมานาน ประเทศไทยก็น่าอยู่ขึ้นมากกว่านี้ และไม่เป็นที่สินค้าต่างประเทศมากมายจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของต่างประเทศอยู่แล้ว แม้จะไม่เคยตกเป็นเมืองขึ้นของต่างประเทศก็ตาม แล้วใครจะรู้?

1.2 ผลการประเมินบริบทชุมชน ระดับท้องถิ่น

1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน/ชุมชน

หมู่บ้านลำบ้านใหม่ เดิมชื่อ บ้านวะใหญ่ ตามคำเรียกของคนในสมัยก่อน ได้มีผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้าน บอกให้ฟังว่า แต่เดิมที่บริเวณนี้เป็นที่โล่งกว้างเป็นเนินใหญ่ เพราะฉะนั้น คำว่าวะใหญ่ ก็มาจากคำว่า เนินใหญ่ ผู้คนในสมัยนั้นมีอาชีพเผาถ่านขาย และได้มาพำนักอยู่ที่บริเวณนี้เป็นประจำ เพราะเป็นทางผ่านในการขนถ่ายสินค้าในสมัยนั้น ผู้คนในสมัยนั้น รู้กันดีว่า ที่บริเวณนี้ก็คือประรมถ่าน ซึ่งหมายถึงที่พักของคนขายถ่าน เป็นบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีน้ำลำตะคลองสำหรับดื่มใช้ หลังจากกาลเวลาได้ผ่านพ้นไป ก็มีผู้คนมาตั้งหลักฐานบ้านช่องที่ในพื้นที่บริเวณนี้ จากคำที่เคยเรียกบริเวณนี้ว่า วะใหญ่ บ้าง ประรมถ่าน บ้างก็เพี้ยนมาเป็น ลำบ้านใหม่ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายว่า ลำ ก็คือ ลำตะคลอง บวก ประรม ซึ่งเป็นชื่อที่ตั้งขึ้นมาใหม่ จนใช้เรียกกันมาเท่าทุกวันนี้

บ้านลำบ้านใหม่ เริ่มทำการก่อตั้งในปี พ.ศ.2504 หรือประมาณ 40 ปีมาแล้ว และผู้คนกลุ่มแรกที่มาเริ่มก่อตั้งหมู่บ้านแห่งนี้คือ ตระกูลเพชรชัย มีคุณพ่อเหลี่ยม เพียรชัย พ่ออิน เพียรชัย และพ่อทิง เพียรชัย เป็นพี่น้องร่วมท้องเดียวกัน จนกระทั่งมีลูกหลานมาถึงปัจจุบัน ว่ากันว่าผู้คนกลุ่มแรกที่มาตั้งหมู่บ้านแห่งนี้จะย้ายหรืออพยพมาจากบ้านหัน ตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ในปัจจุบัน

สาเหตุที่อพยพมาจากบ้านเดิมเพราะ การทำมาหากินจึงต้องย้ายที่ทำกินไปเรื่อย ๆ หน้าซำในสมัยก่อนป่าไม้ยังคงมีอยู่มาก และอาชีพที่ทำอยู่คือเผาถ่านขาย จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้คนในสมัยนั้นคิดกันว่า ที่ใดมีป่าไม้มากก็จะมีคนเผาถ่าน เมื่อสถานที่บริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์ดีพร้อม จึงคิดตั้งหลักฐานอยู่ที่นั่นจนถึงปัจจุบัน และป่าไม้ที่เคยมีในอดีต เคยเห็นในอดีตปัจจุบันไม่มีเหลืออยู่แล้ว มีบ้านคนขึ้นมาแทนที่ และอาชีพก็ได้เปลี่ยนไปตามกาลเวลาของธรรมชาติ

ในปี พ.ศ.2520 สภาพทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านแห่งนี้ จากอดีตถึงปัจจุบันได้มีหลายสิ่งหลายอย่างได้เปลี่ยนแปลงไป เช่น ป่าไม้ที่มีในอดีต คือ ป่าเต็ง ป่ารัง มีมากมายตลอดถึงมีหนองน้ำ มีห้วย มีหนอง ซึ่งเป็นสายน้ำอันสำคัญของผู้คนในสมัยนั้น ปัจจุบัน ป่าไม้ ที่เคยมีในอดีตไม่มีให้เห็นอีกแล้ว สิ่งที่มีมาทดแทนคือบ้านเรือนของผู้คนขึ้นมาแทนที่ อาชีพที่เคยทำก็กลายมาเป็นทำไร่ ทำนา เพราะอาชีพเผาถ่านทำให้ป่าไม้หมดไป ส่วนหนองน้ำที่เคยมีในอดีตปัจจุบัน ได้แปรสภาพเป็นลำตะคลองตามโครงการอีสานเขียว

ในปี พ.ศ.2520 – 2539 ประชาชนบ้านลำบ้านใหม่ได้เริ่มทำอาชีพใหม่ นั่นคืออาชีพทำไร่ ปลูกมันสำปะหลัง และทำนา ควบคู่กัน ไปตามกาลเวลาหรือฤดูกาล และในขณะเดียวกันก็หันมาปลูกอ้อยตามความนิยมของตลาด

ด้านสาธารณูปโภค ในอดีตเป็นถนนทางเกวียน, ทางคนเดิน

ปี พ.ศ.2517 เปลี่ยนเป็นถนนลูกรัง ยาว 2,500 เมตร

รวมถนนในหมู่บ้านทั้งหมด ยาว 3,000 เมตร

ปี พ.ศ.2529 มีไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้าน

ปี พ.ศ.2541 มีประปาหมู่บ้านใช้

1.2.2 สภาพปัจจุบัน

ประชากร

ในหมู่บ้านลำบ้านใหม่ มีจำนวนครัวเรือน 125 ครอบครั้ว มีบ้าน 100 หลังคาเรือน มีประชากรทั้งหมด 537 คน เป็นชาย 278 คน เป็นหญิง 259 คน แบ่งออกเป็นชายร้อยละ 47.5 หญิงร้อยละ 44.3 ตามกลุ่มอายุส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 18 ปี – 50 ปี แสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	278	51.8
- หญิง	259	48.2
รวม	537	100
2. อายุ		
1 วัน – 3 ปี เต็ม	55	10.2
3 ปี 1 วัน – 6 ปี เต็ม	67	12.4
6 ปี 1 วัน – 12 ปี เต็ม	78	14.5
12 ปี 1 วัน – 15 ปี เต็ม	88	16.3
15 ปี 1 วัน – 18 ปี เต็ม	95	17.7
18 ปี 1 วัน – 50 ปี เต็ม	94	17.5
50 ปี 1 วัน – 60 ปี เต็ม	45	8.3
60 ปี 1 วัน ขึ้นไป	15	2.8
รวม	537	100
3. ได้รับการสงเคราะห์จากรัฐ	31	5.8

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
4. การศึกษา		
ระดับประถมศึกษา		
ชั้นอนุบาล 1	6	5.3
ชั้นอนุบาล 2	6	5.3
ชั้น ป.1	14	12.4
ชั้น ป.2	9	7.9
ชั้น ป.3	9	7.9
ชั้น ป.4	13	11.5
ชั้น ป.5	9	7.9
ชั้น ป.6	6	5.3
ระดับชั้นมัธยมศึกษา		
ชั้น ม.1	9	7.9
ชั้น ม.2	6	5.3
ชั้น ม.3	4	3.5
ชั้น ม.4	2	1.7
ชั้น ม.5	2	1.7
ชั้น ม.6	1	0.9
ในหมู่บ้านอ่านหนังสือไม่ออก	4	0.7
ไปศึกษาผู้ใหญ่	14	12.3
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา	2	1.7
5. ประกอบอาชีพ 125 ครอบครัว	จำนวนครอบครัว	
- ทำนา	125	100
- ค้าขาย	3	2.4
- ทำสวน	3	2.4
- รับจ้าง	125	100
- ไม่มีที่เป็นของตนเอง	5	4
6. ครอบครัวที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง	125	
20 – 50 ไร่	96	76.8
50 ไร่ขึ้นไป	15	12

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
7. ที่ดินที่ยังไม่ได้เอกสารสิทธิ์	125	100
8. ประเภททำนา (2,275 ไร่)	จำนวนไร่	
- นาหว่าน พ.ศ.2514	280	12.3
- นาดำ	50	2.2
- นาธรรมชาติ	20	0.9
9. ปัจจุบันในหมู่บ้าน	จำนวนหลัง	
มีร้านค้า	3	2.4
มีโรงสี	2	1.6
10. สัตว์เลี้ยง	จำนวนตัว	
วัว	20	16
ควาย	6	4.8
เป็ด	80	64
ไก่	1,375	9.1
สุกร	18	14.4

แหล่งน้ำในหมู่บ้าน

ตารางที่ 2 จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้น้ำ	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
บ่อน้ำตื้น	3	✓	
บ่อน้ำบาดาล	2	✓	
สระน้ำ	3	✓	
คลองน้ำ	1	✓	
ห้วย	1	✓	
หนอง	4	✓	
ฝายกั้นน้ำ	1	✓	

1.2.3 สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน

หมู่บ้านลำบ้านใหม่ มีพื้นที่ทำการเกษตร รวมทั้งหมด 2,500 ไร่ แบ่งเป็น ที่นา 350 ไร่ เป็นที่สวน 350 ไร่ รายได้แต่ละปีคิดทางด้านผลผลิตด้านการทำนาทั้งหมู่บ้านปีละ จำนวน 110 เกวียน แบ่งเป็นส่วนขาย จำนวน 30 เกวียน และเก็บไว้รับประทานเอง จำนวน 80 เกวียน พื้นที่ทำการเกษตรของชาวบ้านมีลักษณะเสื่อมโทรม ตามกาลเวลา เพราะฉะนั้นวิธีแก้ไข คือ ต้องทำการไถปุ๋ย ซึ่งปุ๋ยที่ชาวบ้านนำมาใช้ก็หลายสูตรหลายยี่ห้อแล้วแต่ความนิยม เท่าที่มีการเข้าไปสำรวจสอบถามชาวบ้านพบว่า ทั้งหมู่บ้านซื้อปุ๋ยเคมีปีละ 2,000 กระสอบ คิดเฉลี่ยเป็นครอบครัวละ 16 กระสอบ และใช้ปุ๋ยคอก 3,000 กระสอบ คิดเป็นครอบครัวละ 24 กระสอบ

ชาวบ้านลำบ้านใหม่ ปัจจุบันประกอบอาชีพหลาย ๆ ด้าน เช่น อาชีพทำสวน มี 5 ครอบครัวของจำนวนหมู่บ้าน 125 ครอบครัว ได้ผลผลิตต่อปี 450,000 คิดเป็นครอบครัวละ 90,000 บาทต่อปี ของจำนวน 5 ครอบครัว เป็นเงินที่ได้จากการขาย มะม่วง, ฝรั่ง, มะละกอและชมพู

อาชีพทำไร่ ปลูกอ้อย, มันสำปะหลัง จำนวน 10 ครอบครัว ได้ผลผลิตต่อปี 980,000 บาท คิดเป็นครอบครัวละ 98,000 บาทต่อปี

อาชีพเลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงวัว, ควาย มีจำนวน 1 ครอบครัว คิดว่าน่าจะได้ผลผลิตปีละ 40,000 บาท

เนื่องจากความแห้งแล้งของหมู่บ้าน ตลอดทั้งผลผลิตไม่อำนวย จึงทำให้ชาวบ้านบางส่วนต้องอพยพไปทำมาหากินยังต่างถิ่น หรือไปขายแรงงานต่างถิ่น ซึ่งมีจำนวน คิดเป็นร้อยละ 8 ของครอบครัวทั้งหมดของหมู่บ้าน ที่ออกไปทำงานนอกบ้าน และได้ส่งเงินเข้ามาในหมู่บ้านของตนเองคิดเป็นปีละ 120,000 บาท

รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านต่อปีในแต่ละครอบครัวโดยสรุปรวมทั้งหมด อยู่ในวงเงินประมาณ 100,000 บาท โดยคิดเฉลี่ยออกมาเป็นส่วนมากน้อยได้ดังนี้

5,001 – 10,000 บาท	มีประมาณ	50 ครอบครัว
10,001 – 20,000 บาท	มีประมาณ	55 ครอบครัว
20,001 – 30,000 บาท	มีประมาณ	2 ครอบครัว
30,001 – 50,000 บาท	มีประมาณ	3 ครอบครัว
50,001 – 100,000 บาท	มีประมาณ	15 ครอบครัว

1.2.4 ด้านวัฒนธรรม

ชาวบ้านลำบ้านใหม่ เป็นหมู่บ้านที่มีขนาดเล็ก แต่มีวัฒนธรรมที่นับถือกันมายาวนาน เช่น วัด ภาษาพูด เป็นต้น เด็กให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่ (คนเฒ่าคนแก่) บ้านลำบ้านใหม่มีวัด 1 แห่ง ชื่อวัดลำบ้านใหม่ มีพระ 3 รูป วัดซึ่งถือว่าเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน และมีภาษาที่ใช้เป็นภาษาพื้นบ้าน 2 ภาษาคือภาษาอีสาน กับภาษาไทย

1.2.5 ข้อมูลด้านอื่น ๆ

1. ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

มีผู้ที่มีความรู้ความชำนาญการด้านการเกษตรกรรม ประจำหมู่บ้าน เช่น ด้านการเพาะปลูก การขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ การเพาะพันธุ์สัตว์ การเกษตรผสมผสาน การทำไร่นาสวนผสม และการปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร ฯลฯ (ดังที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น)

2. วัฒนธรรมประเพณีที่เด่น ๆ หมู่บ้านลำบ้านใหม่มีประเพณีประจำพื้นที่เด่นๆ ดังนี้ คือ

ประเพณีทำบุญต้อนรับปีใหม่	ในเดือน มกราคม
ประเพณีเทศมหาชาติ	ในเดือน กุมภาพันธ์
ประเพณีสงกรานต์	ในเดือน เมษายน
ประเพณีเข้าพรรษา	ในเดือน กรกฎาคม

3. ลักษณะที่เป็นศักยภาพด้านดี

3.1 ด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน (ผู้/ผู้ชำนาญ/ผู้นำ/บุคคลตัวอย่าง)
นายแกะ เพียรชัย อายุ 61 ปี มีความเชี่ยวชาญด้านเกษตรกรรม ซึ่งมีประสบการณ์มากกว่า 21 ปี

นายสุวิช ท่วมพุททชา อายุ 57 ปี มีความเชี่ยวชาญด้านเกษตรกรรม ซึ่งมีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี

นายเจริญ เลินพุททชา อายุ 68 ปี มีความเชี่ยวชาญด้านเกษตรกรรม ซึ่งมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

บุคคลเหล่านี้สามารถขยายพันธุ์พืช ทำการเกษตรผสมผสาน และทำการเกษตรด้านต่าง ๆ ได้หลายแบบ

3.2 ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน

นายสมบุญ แสพลกรัง อายุ 52 ปี มีความเชี่ยวชาญด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน มีประสบการณ์มากกว่า 4 ปี

นายสุพรรณ วรวงษ์ อายุ 64 ปี มีความเชี่ยวชาญจัดตั้งกองทุน มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี

นายบุญลือ มุขมนตรี อายุ 62 ปี มีความเชี่ยวชาญจัดตั้งกองทุน มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี

บุคคลเหล่านี้ มีความเชี่ยวชาญในการจัดการกองทุนของหมู่บ้าน เป็นผู้นำในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการรักษายาบาลของชุมชนและจัดระบบสวัสดิการบริหารชุมชน

3.3 ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี

พระอริการเชื้อ โสภโณ อายุ 64 ปี เชี่ยวชาญด้านหลักธรรมคำสอน บวชมาแล้ว 17 พรรษา เป็นพระที่มีความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ปรัชญาความเชื่อประเพณีที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การถ่ายทอดวรรณกรรม คำสอน และการประยุกต์ประเพณี บุญต่าง ๆ

3.4 ด้านองค์กรหมู่บ้าน

บ้านลำบ้านใหม่ได้มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ ซึ่งมีกิจกรรมหลักของกลุ่ม คือ เก็บเงินจากสมาชิกและปล่อยกู้ ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2544 ประธานกลุ่ม ชื่อ นางสะอาด พงษ์อุทา อายุ 30 ปี

ในหมู่บ้านมีการรวมกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้
กลุ่มออมทรัพย์ ตั้งขึ้น พ.ศ.2544 มีสมาชิก 37 คน ปัจจุบันมีเงินกลุ่ม 14,000 บาท

กลุ่มฌาปนกิจหมู่บ้าน ตั้งขึ้น พ.ศ.2539 มีสมาชิกกลุ่ม 240 คน ปัจจุบันมีเงินกลุ่ม 5,138

กลุ่ม อสม. ตั้งขึ้น พ.ศ.2536 มีสมาชิกกลุ่ม 11 คน ปัจจุบันมีเงินกลุ่ม 12,000 บาท

สภาพโดยทั่วไปของหมู่บ้าน

ทั้งหมู่บ้านมีผู้ติดยาเสพติด	ไม่มี	คน
มีผู้ติดเอดส์	1	คน
รถยนต์	6	คัน
มอเตอร์ไซค์	20	คัน
มีไฟฟ้าใช้	100	ครัวเรือน
มีประปา	100	ครัวเรือน

ตู้เย็น	6	เครื่อง
พัดลม	200	เครื่อง
หม้อหุงข้าวไฟฟ้า	100	เครื่อง
ทีวีสี	100	เครื่อง
ทีวีขาวดำ (เลิกใช้แล้ว)	10	เครื่อง
โทรศัพท์	1	ตู้
หอกกระจายข้าว	1	แห่ง
ภาชนะเก็บน้ำฝน	100	ครัวเรือน
มีส่วนที่ถูกหลักสุขาภิบาล	100	ครัวเรือน

ปัจจุบันมีป่าไม้

ป่าดอนปู่ตา	1 งาน
ป่าช้า	3 ไร่
ป่าในวัด	3 ไร่
ป่าสงวน	800 ไร่

โครงการเข้าหมู่บ้าน

โครงการพัฒนาตำบลมีงบประมาณ 2541 โดยหน่วยงาน อบต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา เข้ามา พ.ศ.2541 ผลผลิตดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

โครงการถนนเข้าหมู่บ้าน โดยหน่วยงาน อบต.หนองหญ้าขาว เข้ามา พ.ศ.2542 ผลการดำเนินงาน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ความต้องการของราษฎรในหมู่บ้าน มีดังนี้

1. เงินล้าน
2. ถนนลาดยางเข้าหมู่บ้าน
3. ศูนย์เด็กเล็ก
4. หอกกระจายข้าว

ในหมู่บ้านแต่ละปีสามารถเก็บภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีที่ดิน ภาษีร้านค้า ฯลฯ ได้

ปีละ 8,086 บาท

คิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อครัวเรือน ร้อยละ 1.5 ครัวเรือนละ 64.58 สตางค์

4. ลักษณะที่สื่อถึงความไม่เข้มแข็งของหมู่บ้าน

ราษฎร ในหมู่บ้านเป็นหนี้สินสถาบันการเงินของรัฐ (รทส. กองทุน ฯลฯ) จำนวน 125 ครอบครัว เป็นเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 5,000,000 บาท คิดเป็น 40,000 บาทต่อครัวเรือน คิดหนี้รายทุนจำนวน 50 ครอบครัว เป็นเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 500,000 บาท ดอกเบี้ยรายทุนคิดร้อยละประมาณ 10 บาทต่อเดือน ดอกเบี้ยของสถาบันการเงินประมาณ 12 บาท/ปี

โรคระบาดในพืชและสัตว์เลี้ยงหรือคนในหมู่บ้านที่พบมากในรอบ 5 ปี คือ

โรคพืชมีโรค	หนอนกอ
โรคสัตว์มีโรค	ทำ
โรคในคนคือโรค	พยาธิใบไม้

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

2.1.1 ผลการประเมินตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

1. นโยบายของรัฐ จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า ชาวบ้านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ โครงการกองทุนหมู่บ้านพอสมควร ส่วนใหญ่เห็นว่า โครงการนี้มีผลดี สำหรับชาวบ้าน ที่จะได้กู้เงินมาลงทุนทำการเกษตรในหมู่บ้าน เข้าใจว่าเงินที่กู้มานั้น จะต้องส่งดอกเบี้ย พร้อมดอกเบี้ย ชาวบ้านบางคนมีความประสงค์จะกู้เงินมาลงทุนเลี้ยงสัตว์ ทำการเกษตร เป็นต้น

อย่างหนึ่งของนโยบายนี้คือเพื่อช่วยเหลือความยากจนของชาวบ้าน จะได้มีงานสร้างงาน และมีรายได้เพิ่มมาเลี้ยงครอบครัวได้ ทางด้านทัศนคติของชาวบ้านที่มีต่อกองทุน มีทั้งข้อดีและเสีย

ข้อดี ดอกเบี้ยไม่แพง ปีละ 6 บาท และสามารถผ่อนผันได้ ตามข้อตกลง

ข้อเสีย คนที่กู้ไปแล้ว อาจจะไม่ยอมส่งคืนและดอกเบี้ยที่ขึ้นตอนต่าง ๆ ยังทับถมอยู่เพราะระเบียบมาก

2. เงิน 1 บ้านบาท คือ เงินสนับสนุนของรัฐบาลที่จะช่วยยกฐานะความยากจนของเกษตรกรให้มีรายได้ดี และสามารถสร้างรายได้และลดรายจ่ายลง นโยบายนี้มีผลมาจาก ทฤษฎี เศรษฐกิจพอเพียง ของท่านในหลวงที่ทรงเล็งเห็นหลักพื้นฐานของการพัฒนาประเทศให้

เจริญขึ้นได้นั้นต้องพัฒนามาจากรากเง้าของประเทศนั้นคือ ประชาชนที่ทำอาชีพการเกษตรที่มีรายได้น้อย เงิน 1 ล้านบาทจะนำมาสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชน

3. คณะกรรมการกองทุน คือ คณะบุคคลที่ชาวบ้านเลือกเข้ามาทำงานใน ส่วนบริหารเงิน 1 ล้านบาท และมีหน้าที่รับผิดชอบตามระเบียบกองทุนแห่งชาติ

3.1 จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวิธีการเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 106 ครัวเรือน

3.2 วิธีการคัดเลือกกรรมการกองทุน
จัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน โดยให้ที่ประชุมเสนอรายชื่อ คณะกรรมการจากนั้นให้ที่ประชุมรับรองรายชื่อ

3.3 วันที่มีการเลือกคณะกรรมการกองทุน คือวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2544

3.4 คณะกรรมการกองทุนทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบ ของคณะกรรมการกองทุนหรือไม่

รายชื่อคณะกรรมการกองทุน

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา
นายสมบุรณ์ แสพลกรัง	ประธาน	52	ป.4
นายแก้ว บุญตาดี	รองประธาน	62	ป.4
นายสวัสดิ์ กระแสจันทร์	เลขานุการ	42	ม.3
นายพิชัย บุตรงาม	เหรัญญิก	44	ป.6
นายสุชาติ แก่นนอก	ประชาสัมพันธ์	37	ป.4
นายเจริญ แก้วกองนอก	ติดตามหนี้สิน	36	ป.4
นายสุวิต ท่วมพุดชา	ฝ่ายตรวจสอบภายใน	61	ป.4
นายสุริยา เขียมคำ	กรรมการ	41	ป.4
นางสำรวย ถนอมพลกรัง	กรรมการ	41	ป.4
นายอนันต์ วรวงษ์	กรรมการ	42	ป.4
นายสมชาย อาดจันทิก	กรรมการ	42	ป.4
นางเวียง รักษาไพร	กรรมการ	34	ป.4
นางสะอาด พงษ์อุทา	กรรมการ	30	ป.4
นางบรรจง พิงมัว	กรรมการ	42	ป.4
นางจรัญ แจ็งไพร	กรรมการ	28	ป.4

4. เงินที่ผู้กู้ชำระคืน คิดเป็นอัตราดอกเบี้ย ร้อยละต่อปี ระยะเวลาชำระคืน (เดือน/ปี) โดยวงเงินกู้ ไม่เกิน 20,000 บาท โดยพิจารณาตามหลักอาชีพ ดังนี้

4.1	พัฒนาอาชีพ	วงเงิน 20,000 ดอก 6% /ปี ชำระคืน 1 ปี
4.2	การสร้างงาน	วงเงิน 20,000 ดอก 6% /ปี ชำระคืน 1 ปี
4.3	การสร้างหรือเพิ่มรายได้	วงเงิน 20,000 ดอก 6% /ปี ชำระคืน 1 ปี
4.4	บรรเทาเหตุฉุกเฉิน	วงเงิน 20,000 ดอก 6% /ปี ชำระคืน 90 วัน

5. ผู้สมัครขอกู้ คือ ประชาชนชาวบ้านลำบ้านใหม่ ทำโครงการเสนอต่อ คณะกรรมการกองทุน ซึ่งเป็นโครงการที่สามารถปฏิบัติได้จริง และมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในทางการตลาด คำนึงค่าต่อการลงทุน

ผู้สมัครขอกู้ จะต้องได้รับเป็นสมาชิก และเป็นผู้ถือหุ้น อายุ 20 ปีขึ้นไป มีคุณสมบัติตามระเบียบของกองทุนแห่งชาติ สมาชิกทุกคนต้องฝากเงินออมทรัพย์ตั้งจะ

ระเบียบการกู้หรือขอทุน จะพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

1. ให้สมาชิกเสนอ โครงการเข้ามาขอกู้ต่อคณะกรรมการ 15 คน
2. คณะกรรมการทั้ง 15 คน จะพิจารณาเห็นสมควรว่าจะให้กู้ทำไหม
3. ผู้ขอกู้จะต้องมีผู้ค้ำประกัน 2 คน โดยที่ผู้ค้ำประกันจะต้องเป็น

สมาชิกของกองทุน

หมายเหตุ พิจารณาให้กู้ในวงเงินไม่เกิน 20,000 บาท ต่อโครงการหนึ่ง ดังได้กล่าวแล้วใน ข้อ 4 เงินที่ผู้กู้ชำระคืน

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการหน่วยระบบ A

1. กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน พบว่า คณะกรรมการกองทุนได้ใช้เกณฑ์การคัดเลือกผู้กู้ ตามระเบียบกองทุนแห่งชาติ โดยมีหลักการคัดเลือกผู้กู้ ตามระเบียบกองทุนแห่งชาติ โดยมีหลักการคัดเลือกดังนี้

- 1.1 คัดเลือกจากผู้กู้ที่เป็นสมาชิก
- 1.2 คัดเลือกจากผู้กู้ที่ถือหุ้น (ออมตั้งจะ)
- 1.3 คัดเลือกจากผู้กู้ที่เสนอโครงการ
- 1.4 คัดเลือกจากผู้กู้ที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป
- 1.5 คัดเลือกจากหลักทรัพย์หรือผู้ค้ำประกัน 2 คนและเป็นสมาชิกกองทุน

จุดเด่นของตัวแปร ในกระบวนการคัดเลือกผู้กู้กองทุน คือ คณะกรรมการกองทุนที่ได้ใช้ระเบียบกองทุนแห่งชาติเป็นเกณฑ์ ในการพิจารณาผู้กู้

จุดด้อยของตัวแปร ในกระบวนการคัดเลือกผู้กู้ คือ หลักทรัพย์ที่ใช้ค้ำประกัน ไม่สามารถปฏิบัติได้จริงตามระเบียบยังต้องอนุโลมตามความเหมาะสมและความเชื่อใจกันและกัน ของสมาชิกในหมู่บ้าน

2. กระบวนการทำบัญชีกองทุนพบว่า ยังมีข้อบกพร่องอยู่มาก เนื่องจาก คณะกรรมการกองทุนขาดความเข้าใจในการทำบัญชี และลักษณะของการทำบัญชีแบบลักษณะที่ ทางอำเภอให้มาก็ยังทำให้คณะกรรมการสับสน เพราะไม่เข้าใจในการที่จะลงบัญชี นี้คือ จุดด้อยของ กระบวนการทำบัญชีของกองทุน

หากคณะกรรมการทำบัญชีตามรูปแบบของทางส่วนกลางที่จัดทำขึ้นให้ได้นั้น จะทำให้ง่ายต่อการตรวจสอบบัญชีและหากทำได้ส่วนนี้จะเป็นจุดเด่นของระบบการทำบัญชีกองทุน หมู่บ้าน

3. การแนะนำวิธีทำธุรกิจ พบว่า คณะกรรมการกองทุนได้เน้นให้ผู้กู้แต่ละ รายเสนอโครงการที่สามารถมีความเป็นไปได้ในทางการตลาด และมีความคุ้มค่าต่อการลงทุน เพื่อ ผลประโยชน์อันที่จะเกิดขึ้นจากการผลิต โดยเน้นให้หาวัตถุดิบที่มีอยู่ในพื้นที่ และสะดวก มีราคาไม่ แพงหาได้ง่าย

คณะกรรมการกองทุน ยังได้เน้นให้ประชาชนหรือสมาชิกผู้กู้ให้สร้างงานของ ตัวเองขึ้นมาในรูปแบบของธุรกิจขนาดย่อมหรือครัวเรือน เพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว เช่น การค้า ขาย, เลี้ยงสัตว์, การเพาะปลูก ฯลฯ

4. การรับชำระหนี้ พบว่า คณะกรรมการบ้านลำบ้านใหม่ได้มีมติออกมาว่า การรับชำระหนี้เงินกองทุน มีระยะเวลาเป็นรายปี โดยคิดดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี เช่น

- ได้เงินรับคืนจากการพัฒนาอาชีพ ร้อยละ 6 ต่อปี
- ได้เงินรับคืนจากการสร้างงาน ร้อยละ 6 ต่อปี
- ได้เงินรับคืนจากการสร้างงาน หรือเพิ่มรายได้ ร้อยละ 6 ต่อปี
- ได้เงินรับคืนจากการบรรเทา เหตุฉุกเฉิน ร้อยละ 1 ต่อเดือน 90 วัน

5. การช่วยหาตลาด พบว่า คณะกรรมการกองทุนมิได้มีส่วนในการหาตลาด สมาชิกในหมู่บ้านเป็นผู้หาตลาดเองโดยอิสระ ส่วนใหญ่กลุ่มสมาชิกคนใดเคยไปค้าขายที่ไหนก็จะ ไปแต่ที่นั่น เพราะว่าบางส่วนก็เป็นลูกหนี้เขา บางส่วนก็เพราะว่าคุ้นเคยกัน ฉะนั้นด้านการหาตลาด จึงขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล

โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีพ่อค้าคนกลางมาซื้อและตีราคาให้ ตลาดที่ขายก็จะเป็นตลาดประจำอำเภอ, ตำบล ส่วนน้อยที่ไปหาตลาดต่างอำเภอ

2.1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ผลโดยตรง พบว่า (1) จำนวนผู้กู้ทั้งหมด 106 คน ปัจจุบันปล่อยกู้ไปแล้ว 106 คน (2) ยอดเงินที่ให้กู้ 196,500 บาท คงเหลือ 46,000 บาท

จุดเด่น คือ สมาชิกผู้กู้ทั้งหมดสามารถกู้ได้ครบทุกคน

จุดด้อย คือ สมาชิกผู้กู้ไม่สามารถกู้เงินได้ตามที่ตนเองต้องการ

2. ผลกระทบโดยตรง พบว่า

- จำนวนผู้กู้ที่กู้ได้ สามารถกู้ได้ทั้งหมด 106 ครอบครัว
- จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน สมาชิกในหมู่บ้านสามารถมีเงินออมเงินทุนสะสม ปัจจุบันมี 11,000 บาท

- การขายกิจการของผู้กู้ ส่วนใหญ่แล้วผู้กู้จะนำเงินไปลงทุนทำการเกษตร

- การเกิดกิจการใหม่ ๆ ขึ้นในท้องถิ่น ยังไม่ปรากฏผลที่แน่ชัด เช่น การนำเงินไปลงทุนเพื่อการเกษตร ทำสวนผลไม้

เพราะฉะนั้น จุดเด่น ของส่วนนี้คือ ผลจากสมาชิกที่สามารถกู้เงินได้ทั้งหมด จุดด้อย คือ เงินทุนที่นำไปขยายกิจการหรือทำให้เกิดกิจการใหม่ ๆ นั้นยังไม่เห็นเป็นรูปธรรม

3. ผลกระทบโดยอ้อม พบว่า

- กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็งปานกลาง
- ท้องถิ่นมีการเรียนรู้ อยู่ในระดับที่ดี ร้อยละ 63.7 อยู่ในวัยเรียน
- ท้องถิ่นมีเครือข่ายการตลาด น้อยมากเพราะมีระบบนายทุนเข้ามาอิทธิพลทางการเงิน

- ท้องถิ่นมีภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ น้อยมาก เพราะเกษตรกรมีขีดจำกัดในการผลิตเนื่องจากผลกระทบจากธรรมชาติ

2.2 ผลการประเมินของหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย

2.2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

1. ประชากรบ้านลำบ้านใหม่มี 106 ครอบครัว สามารถกู้ได้ทุกครอบครัว
2. ทรัพย์สินของผู้กู้และเครือญาติ คิดเป็นร้อยละ 84 มีที่ดินเป็นของตนเอง
3. หนี้สินธนาคารของผู้กู้ ราษฎรในหมู่บ้านลำบ้านใหม่เป็นหนี้สินสถาบันการเงินของรัฐ เช่น ธกส. กองทุน จำนวน 125 ครอบครัว เป็นเงินทั้งสิ้น 5,000,000 บาท คิดเป็นครอบครัวละ 40,000 บาท
4. หนี้นายทุนนอกระบบของผู้กู้ คิดหนี้นายทุน จำนวน 50 ครอบครัว เป็นเงิน 500,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 10 ต่อเดือน
5. อาชีพหลักของผู้กู้ คือ 106 ครอบครัวมีอาชีพการเกษตร
6. รายได้ของครอบครัว คิดต่อปี โดยรวมทั้งหมดอยู่ในวงเงินประมาณ 100,000 บาท โดยคิดเฉลี่ยออกมาเป็นครอบครัวได้ดังนี้

5,001 – 10,000 บาท	มี	50 ครอบครัว
10,001 – 20,000 บาท	มี	55 ครอบครัว
20,001 – 30,000 บาท	มี	2 ครอบครัว
30,001 – 50,000 บาท	มี	3 ครอบครัว
50,001 – 100,000 บาท	มี	15 ครอบครัว

7. ประสบการณ์ในการดำเนินงาน อยู่ในระหว่าง 4, 5, 10, 15, 21 ปี โดยการสืบเชื้อสายมาจากพ่อแม่

2.2.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

1. จำนวนเงินที่กู้มาได้จากกองทุน ได้นำไปทำการเกษตร เช่น ปลูกอ้อย ปลูกมันสำปะหลัง เป็นต้น กู้เงินในวงเงินไม่เกิน 20,000 บาท ต่อ 1 ครอบครัว
2. เงินอื่น ๆ ได้แก่ เงินออมทรัพย์ ซึ่งชาวลำบ้านใหม่ มีเงินสะสมออมทรัพย์ จำนวน 11,000 บาท
3. สถานที่ และวัตถุประสงค์ ตั้งอยู่ที่ บ้านลำบ้านใหม่ หมู่ที่ 1 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

2.2.3 การประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B พบว่า

1. การทำกิจการอย่างถูกวิธีของผู้ดูแลราย พบว่า ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่จำเป็น เพราะชาวบ้านขาดทักษะในการเรียนรู้วิธีใหม่ ๆ ยังคงปฏิบัติตามแบบบรรพบุรุษที่เคยทำมา

2. การหาตลาดที่ดี เป็นตลาดที่ตั้งอยู่ภายในตำบล เพราะสะดวกต่อการขนส่งและใช้เวลาไม่นาน โดยจะมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อ

3. การหาวัตถุดิบที่ดี เช่น อ้อย ที่ชาวบ้านนำมาปลูกต้องเป็นอ้อยพันธุ์ดี มีความทนทาน และมีราคา โดยได้รับคำแนะนำจากเกษตรตำบล มันสำปะหลังก็เป็นพันธุ์گانแดง เพราะขายได้ราคาดี และมีน้ำหนัก

4. การทำบัญชี ปรากฏว่าชาวบ้านไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการทำบัญชี ยังใช้ระบบการจดบันทึกลงในสมุด แต่จะไม่มีรูปแบบที่เป็นสากล ทำตามความเข้าใจของตนเอง นี่คือ จุดด้อย หากชาวบ้านฝึกหัดทำบัญชีตามแบบทางราชการแนะนำ จะทำให้สะดวกต่อการตรวจสอบ และพิจารณา จะทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการ ตรงนี้จะเป็นจุดเด่นของชาวบ้าน

5. การวิเคราะห์ประเมินผลปรากฏว่า

5.1 การทำกิจการถูกวิธี ยังเป็นจุดด้อยของกระบวนการหน่วยระบบ B

5.2 การหาตลาดที่ดี

จุดเด่น คือ ตลาดอยู่ภายในตำบล ใช้ระยะเวลาไม่มาก

จุดด้อย คือ เสียเปรียบพ่อค้าคนกลางขายของไม่ได้ราคา

5.3 การหาวัตถุดิบที่ดี

จุดเด่น ประชาชนสามารถหาพันธุ์พืชได้เอง

จุดด้อย ประชาชนไม่มีอิสระในการขาย เพราะพ่อค้าคนกลางรับซื้อ

ในฐานะเจ้าหน้าที่

5.4 การทำบัญชี จุดด้อย คือ ชาวบ้านไม่สนใจเรื่องการทำบัญชีแบบใหม่ แต่จะนิยมจดบันทึกลงในสมุดแทนตามความเข้าใจของตนเอง หากประชาชนทำตามคำแนะนำของรัฐ จะทำให้ตรวจสอบได้ง่าย และจะทำให้การทำบัญชีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนนี้จะเป็นจุดเด่นของการทำบัญชี

2.2.4 การประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B

1. ผลโดยตรง พบว่า

- รายได้เป็นเงิน 100,000 บาทต่อครัวเรือน/ปี ร้อยละ 84 เป็น
ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ

เพราะฉะนั้น รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 35,833.5 บาท

- ผู้กู้อาศัยผลิตน้อย แต่มีรายจ่ายสูง เนื่องจากภัยแล้ง

2. ผลกระทบโดยตรง

- ผู้กู้อาศัยขยายกิจการ จากที่เคยทำการเกษตรจำนวน 20 ไร่ก็สามารถนำ
เงินไปขยายกิจการด้านการผลิตเพิ่มเป็น 15 ไร่

- ผู้กู้อาศัยทำกิจการด้วยเทคนิควิธีที่ดีขึ้นเนื่องจากได้ศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเองบ้าง มีวิทยากรมาให้คำแนะนำด้านการเกษตรบ้าง

3. ผลกระทบโดยอ้อม

- ผู้กู้อาศัยมีการพึ่งตนเองได้ ปานกลาง
น้อย

- ผู้กู้อาศัยมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน

ทำงานนอกบ้าน

- การกลับคืนถิ่นของประชาชน ปานกลาง เพราะส่วนใหญ่ออกไป

จุดเด่นของผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B พบว่า

- ประชาชนสามารถขยายกิจการของตนเองได้ และสามารถ
- นำเทคนิควิธีที่ดีมาใช้กับผลการผลิตได้

จุดด้อย ของผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B พบว่า

- ประชาชนยังมีรายได้ต่ำ เฉลี่ยต่อเดือน 35,838.5 บาท
- มีรายจ่ายสูง แต่ได้น้อย
- ผู้กู้อาศัยไม่สามารถพึ่งตนเองได้เท่าที่จะเป็น มีศักยภาพน้อย
- ผู้คนออกไปทำงานนอกบ้านเพิ่มมากขึ้น

ตอนที่ 3 ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

จากการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้อาชีพของชาวบ้านลำบ้านใหม่ ปัจจุบันประกอบอาชีพ เช่น

อาชีพทำสวน มี 5 ครอบครั้ว ของครอบครั้วทั้งหมด 125 ครอบครั้ว ได้ผลผลิตต่อปี 450,000 บาท คิดเป็นครอบครั้วละ 90,000 บาทต่อปี จำนวน 5 ครอบครั้ว ซึ่งเป็นเงินที่ได้จากการขาย มะม่วง, ฝรั่ง, มะละกอ และชมพู

อาชีพทำไร่ ปลูกอ้อย, มันสำปะหลัง จำนวน 10 ครอบครั้ว ได้ผลผลิตต่อปี 980,000 บาท คิดเป็นครอบครั้วละ 98,000 บาท

อาชีพเลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงวัว, ควาย จำนวน 1 ครอบครั้ว ประมาณผลผลิต ปีละ 40,000 บาท

สรุปผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้ ได้ดังนี้

อาชีพที่ทำเงินให้แก่ชาวบ้าน คืออาชีพทำไร่ ปลูกอ้อย มันสำปะหลัง และการค้าขาย ทั้งหมดหมู่บ้านมีพื้นที่ทำการเกษตร 2,500 ไร่ เป็นที่นา 380 ไร่ เป็นที่สวน 380 ไร่ มีผลผลิตด้านการทำนาทั้งหมดบ้านปีละ จำนวน 110 เกวียน ขายไปจำนวน 30 เกวียน เก็บไว้รับประทาน จำนวน 80 เกวียน ทั้งหมดหมู่บ้านซื้อปุ๋ยเคมีปีละ 2,000 กระสอบ ใช้ปุ๋ยคอก 3,000 กระสอบ ทำสวน จำนวน 5 ครอบครั้ว ได้ผลผลิต 450,000 บาทต่อปี

ทำไร่ จำนวน 10 ครอบครั้ว ได้ผลผลิต 980,000 บาทต่อปี เลี้ยงสัตว์ 3 ครอบครั้ว ได้ผลผลิต 4,000 บาทต่อปี

3.1 อาชีพการเกษตร เช่น ปลูกอ้อย, ปลูกมันสำปะหลัง ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ พันธุ์อ้อย เกษตรกรต้องเลือกพันธุ์อ้อยที่ดีมีคุณภาพทนต่อความแห้งแล้งได้ดี และขายได้ราคา ส่วนมันสำปะหลัง เกษตรกรจะเลือกใช้พันธุ์ก้านแดงเพราะขายง่าย มีน้ำหนัก และราคาดี

- กระบวนการที่ดีได้แก่ การจัดเตรียมพื้นที่การเกษตร เช่น เตรียมไถ 2 ครั้ง ปุ๋ย ยาฆ่าหญ้า และแรงงาน
- ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่ อ้อยมีน้ำหนัก, ลำใหญ่สูง ขึ้นเสมอทั้งแปลง และขายได้หลาย ๆ ต้น

ตอนที่ 4 ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้าน

4.1 ผลที่เกิดจาก ยอดเงินที่ให้ผู้ พบว่า สมาชิกมีความต้องการจะกู้เงินในจำนวนที่มาก แต่คณะกรรมการปล่อยให้ผู้กู้น้อย เพราะพิจารณาจากฐานะและการเป็นหนี้ จึงทำให้เกิดปัญหาบ้าง

4.2 ผลที่เกิดจาก ระยะเวลาที่ปล่อยผู้ พบว่า คณะกรรมการไม่เสียสละเวลา ผู้กู้ต้องการจะกู้ ในระยะเวลาที่เพาะปลูก แต่คณะกรรมการปล่อยให้ผู้กู้ไม่ตรงหน้าเพาะปลูก

4.3 ผลที่เกิดจากความพร้อมเพียงของสมาชิก พบว่า สมาชิกไม่มีความพร้อมเพียงกันในการจัดทำสัญญาและเสนอโครงการ

4.4 ผลที่เกิดจากจุดประสงค์โครงการ พบว่า สมาชิกผู้ให้นำเงินไปใช้ไม่ตรงกับจุดประสงค์ของโครงการ เช่น นำเงินไปใช้หนี้ นำไปลงทุนในส่วนอื่น ๆ เป็นต้น

ตอนที่ 5 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 3 ประการ

5.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ พบว่า

5.1.1 การเกิดกองทุน พบว่า หมู่บ้านลำบ้านใหม่มีกองทุนอยู่ก่อนแล้ว 3 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มออมทรัพย์ ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2544 มีสมาชิก 37 คน ปัจจุบันมีเงินกลุ่ม 14,000 บาท
- 2) กลุ่มฌาปนกิจหมู่บ้าน ตั้งขึ้น พ.ศ.2539 มีสมาชิก 240 คน ปัจจุบันมีเงิน

กลุ่ม 5,138 คน

- 3) กลุ่ม อสม. ตั้งขึ้น พ.ศ.2536 มีสมาชิก 11 คน ปัจจุบันมีเงิน 12,000 บาท

สาเหตุที่ทำให้เกิดกองทุนนี้ได้เพราะการรวมตัวกันของประชาชนชาวบ้าน

ลำบ้านใหม่ ที่สังเกตเห็นผลประโยชน์ของกลุ่มว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาหมู่บ้าน ต่อมา มีกองทุน 1 ล้านบาท มาสมทบ ประชาชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกองทุน และมีแนวโน้มถึงความเข้มแข็งและอยู่รอด ปัจจุบันปล่อยกู้ครบ 106 คน ยอดเงินคงเหลือ 46,000 บาท

5.1.2 ระบบบริหารกองทุน พบว่า บรรลุเป้าหมาย ปานกลาง เพราะ คณะกรรมการบริหารกองทุนให้เวลากับหน้าที่น้อย จึงทำให้เกิดมีปัญหาอยู่บ้าง แต่ก็สามารถเลือกคณะกรรมการบริหารกองทุนได้ ร่วมกันสร้างระเบียบขึ้นมาได้ มีการประชุมกรรมการ การรับสมาชิก การทำบัญชี รับเงินฝาก เป็นต้น การตัดสินใจให้เงินกู้ มีระเบียบการกู้และขอทุน มีระเบียบการคิดดอกเบี้ย และมีการจัดสรรผลประโยชน์ได้อย่างยุติธรรม

5.1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง พบว่า บรรลุเป้าหมาย คือ ประชาชนมีความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีความเข้าใจเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารกองทุน และดำเนินกิจการของผู้กู้

5.1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า บรรลุเป้าหมาย คือ ประชาชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนว่าจะต้องช่วยกันรักษาเงินกองทุนด้วยตนเอง ถ้าผู้กู้ไม่ชำระคืนจะต้องจัดการกันเองให้ได้ มิใช่รอรัฐบาลจัดการ

ผู้ดูแลแต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยไม่กั๊กหน้าจากแหล่ง
ที่ดอกเบี้ยยแพง

5.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่า สภาพป่าแม้ว่าจะมีน้อย แต่ก็มีการทำ
กินเกือบทุกครอบครัว สภาพหนองน้ำ ก็ยังคงมีอยู่และใช้ได้ตลอดปี จากอาชีพเหล่านี้ก็เปลี่ยนมา
เป็นอาชีพเกษตรกรรม มีถนน ไฟฟ้า และประปาเข้าหมู่บ้าน

ด้านการเงิน ก็มีเงินกองทุน 3 กลุ่ม รวมเป็นเงิน 31,138 บาท

ด้านวัฒนธรรมประเพณี มีวัด 1 แห่ง ใช้ภาษา 2 ภาษา คือ ภาษาใต้และภาษา
อีสาน

5.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ พบว่า

5.2.1 ปัจจัยด้านบวก พบดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน ได้แก่ ประชาชนชาวบ้านลำบ้านใหม่
ทั้งหมด และเจ้าหน้าที่ทางอำเภอ มีจำนวน 125 ครอบครัว 585 คน

2. กองทุนเดิมในหมู่บ้าน มี 3 กองทุน มีเงินสะสม 31,138 บาท

3. มีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์สะสม กลุ่ม อสม.

กลุ่มฌาปนกิจ และกลุ่มกองทุนเงินล้าน

5.2.2 ปัจจัยด้านลบ

1. มีการไม่สนับสนุนในการจัดตั้งกองทุน จำนวนผู้ไม่เห็นด้วยในการจัดตั้ง
กองทุนไม่มี

2. มีความไม่พึงพอใจในการจัดตั้งกองทุน จำนวนผู้ที่ไม่พึงพอใจในการ
ตัดสินใจเงินกู้ ปานกลาง

3. ไม่มีเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้ากองทุน จำนวนผู้ที่ไม่ยอมส่งเงินกู้
พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้ากองทุน ยังไม่มีการคืนเงินเพราะยังไม่ครบปี

4. ความล่าช้าของคณะกรรมการในการปล่อยให้ผู้ ปล่อยกู้ไม่ตรงตามที่ผู้
ต้องการ

5.3 ความเข้มแข็งของชุมชน

5.3.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้าน กำหนด พบว่า

1. ความสามัคคีของสมาชิกในชุมชน

2. ความซื่อสัตย์

3. ยกย่องคนทำดี

4. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

5. แสวงหาความรู้เพิ่มเติม
6. มีอาชีพเป็นของตนเอง
7. ความอบอุ่นภายในครอบครัว
8. กลุ่มองค์กร
9. รับฟังความคิดเห็น
10. ช่วยเหลือเด็ก
11. ผู้นำมีความยุติธรรม
12. ร่วมกันแก้ปัญหา

5.3.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า ชาวบ้าน ตำบลบ้านใหม่ มีทัศนะเกี่ยวกับความเข้มแข็งของชุมชน/หมู่บ้าน จากการสอบถาม ร้อยละ 50 ของ ครอบครัวทั้งหมดในหมู่บ้าน พบว่า

1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคีกัน ปานกลาง
2. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์ ปานกลาง
3. ชุมชนยกย่องคนทำความดี ปานกลาง
4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มาก
5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาแสหาความรู้เพิ่ม 3 ครั้งต่อปี
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ 110 ครอบครัว
7. ในชุมชนมีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน เพิ่มขึ้นเป็น 3 กลุ่ม
8. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำโดยการ ประชุมหรือเสวนา มาก
9. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการและผู้ด้อยโอกาส 7 คน
10. ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรมยุติธรรม ไร่
11. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิดโดย สมาชิกในชุมชน ไร่

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเขียนสรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะมีแนวทางปฏิบัติบางอย่างที่ควรยึดถือและให้ความสำคัญ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สรุป อภิปรายผล

1.1 สรุป

1.2 อภิปรายผล

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชน

2.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุน

2.3 ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพ

2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไป

เมือง

ตอนที่ 1 สรุป อภิปรายผล

จากการติดตามผลการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ สรุปได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1.1 ในหมู่บ้านสามารถจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ และเพิ่มสวัสดิภาพของสมาชิกได้จริง

1.2 คณะกรรมการกองทุนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนได้

1.3 สมาชิกในท้องถิ่นมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียงได้ปานกลาง

1.4 เศรษฐกิจในหมู่บ้านซึ่งเป็นระบบรากฐานของประเทศได้รับการกระตุ้น และได้สร้างภูมิคุ้มกันทั้งสังคมก็มีภูมิคุ้มกัน

1.5 ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมดีมาก

2. วิธีดำเนินการ

- 2.1 ศึกษาให้เข้าใจถึงเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง
- 2.2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในชุมชนท้องถิ่นบ้านลำบ้านใหม่
- 2.3 ใช้ชีพชีพอโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวชี้วัดตลอดจนตัวแปรที่ทำการเก็บข้อมูล
- 2.4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลจากแบบ บร. และจากการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

3. ผลการดำเนินงาน

- 3.1 ผลการประเมินตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า
 - 1) นโยบายของรัฐบาล ประชาชนบ้านลำบ้านใหม่เข้าใจดีว่ารัฐมีความประสงค์จะช่วยเหลือเศรษฐกิจระดับท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้มีอาชีพใหม่ สามารถสร้างงานได้และมีรายได้เพิ่มขึ้น
 - 2) เงิน 1 ล้านบาท คือ นโยบายของรัฐบาลที่นำมาเป็นแหล่งเงินทุนให้กับประชาชนได้กู้ยืม โดยคิดดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี ประชาชนพอใจต่างพากันเข้าเป็นสมาชิกกองทุนทุกครอบครัว
 - 3) คณะกรรมการกองทุน ได้รับคัดเลือกจากความเห็นชอบของชาวบ้านหรือสมาชิกจำนวน 106 ครอบครัว การคัดเลือกเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ในวันที่ 24 มิถุนายน 2544
 - 4) เงินที่ผู้กู้ชำระคืน คิดเป็นดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี ในวงเงินไม่เกิน 20,000 บาท สมาชิกต่างยอมรับในมตินี้
 - 5) ผู้สมัครขอกู้ จะต้องเป็นผู้ที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป และจะต้องสมัครเข้าเป็นผู้ถือหุ้น
- 3.2 ผลการประเมินกระบวนการหน่วยระบบ A พบว่า
 - 1) กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน ได้ปฏิบัติตามระเบียบกองทุนแห่งชาติทุกข้อ
 - 2) กระบวนการทำบัญชีของกองทุน ยังอยู่ในขั้นการศึกษาทำความเข้าใจ เมื่อมีความรู้เรื่องบัญชีดีแล้ว ก็จะนำมาใช้ภายในปีต่อไป
 - 3) การแนะนำวิธีทำธุรกิจ ได้รับการแนะนำจากเกษตรกรตำบลในการทำการเกษตรเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ
 - 4) การรับชำระหนี้ ตกกลงอยู่ในช่วงระยะเวลา 1 ปี ต่อ 1 ครอบครัว
 - 5) การช่วยหาตลาด ประชาชนบ้านลำบ้านใหม่ มีตลาดประจำตำบล และยังเป็นลูกหนี้ของนายทุนด้วย จึงมีตลาดอยู่แล้ว โดยที่ไม่ต้องไปหา

3.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วย A

- 1) ผลโดยตรง ผู้กู้สามารถกู้เงินได้ทั้งหมด 106 คน (หัวหน้า)
- 2) ผลกระทบโดยตรง จำนวนผู้กู้ได้ 106 หัวหน้าครอบครัว จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน การขยายกิจการของผู้กู้
- 3) ผลกระทบโดยอ้อม คือ
 - 3.1 กองทุนมีศักยภาพเข้มแข็ง
 - 3.2 ท้องถิ่นมีการเรียนรู้
 - 3.3 ท้องถิ่นมีเครือข่ายการตลาด
 - 3.4 ท้องถิ่นมีภูมิคุ้มกันเศรษฐกิจ

ผลการประเมินของหน่วยระบบ B

1. ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B
 - 1.1 บ้านลำบ้านใหม่มี 106 ครอบครัว ส่วนใหญ่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง ประชาชนส่วนใหญ่เป็นหนี้ทางธนาคาร จำนวน 128 ครอบครัว เป็นเงิน 5,000,000 บาท เป็นหนี้รายทุน 50 ครอบครัว 100,000 บาท ร้อยละ 84 เป็นครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ
 - 1.2 ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ สืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษ ประสบการณ์อยู่ในระยะเวลา 4 – 21 ปี
2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B
 - 2.1 จำนวนเงินกู้ที่ผู้กู้ขอกู้จะไปเพื่อการเกษตรตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ทำ สถานที่ และวัตถุดิบ อยู่ที่ บ้านลำบ้านใหม่ หมู่ที่ 5 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา
3. ผลการประเมินกระบวนการหน่วยระบบ B
 - 3.1 ผู้กู้สามารถกู้เงินไปใช้อย่างถูกวิธี ได้น้อยมาก การหาตลาดก็มีโอกาสน้อย เพราะเป็นลูกหนี้รายทุน
4. ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B
 - 4.1 ผลโดยตรง ประชาชนสามารถทำเงินได้เฉลี่ยต่อเดือน 35,833.5 บาท
 - 4.2 ผลกระทบโดยตรง ผู้กู้สามารถขยายกิจการได้ จากที่เคยทำ 20 ไร่ ขยายออกไป 28 ไร่ ต่อ 1 ครัวเรือน
 - 4.3 ผลกระทบโดยอ้อม ผู้กู้สามารถพึ่งตนเองได้ สมาชิกที่ไปทำงานต่างถิ่นก็กลับคืนถิ่นฐาน แม้จะมีจำนวนไม่มาก แต่ก็ถือว่าประสบความสำเร็จ

อภิปรายผล

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ 5 ข้อได้แก่

วัตถุประสงค์ข้อ 1 การเกิดกองทุน กองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ เกิดขึ้นได้จากการที่ประชาชนมีความร่วมแรงร่วมใจกันก่อตั้งกองทุนขึ้น โดยมีผู้เข้าร่วมทั้งหมู่บ้าน โดยการนำของผู้ใหญ่บ้านและเจ้าหน้าที่ทางอำเภอ

วัตถุประสงค์ข้อ 2 ระบบบริหารกองทุน กองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ จัดโครงสร้างองค์กรอย่างชัดเจน ประธาน รองประธาน และคณะกรรมการ การตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนมีการแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์ข้อ 3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง กองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ เปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ แต่ยังไม่ถึงขั้นพึ่งตนเองได้ทั้งหมด ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนภายนอกอยู่

วัตถุประสงค์ข้อ 4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม คนในชุมชนกองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ มีการรวมตัวเป็นกลุ่มในการประกอบอาชีพ เช่น กลุ่มทำสวน กลุ่มทำไร่ ทำนา และกลุ่มค้าขาย มีแนวโน้มว่าจะจัดตั้งสหกรณ์ในชุมชนอีก หลังจากที่เคยล้มเลิกมาแล้ว

วัตถุประสงค์ข้อ 5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน คนในชุมชนกองทุนหมู่บ้านลำบ้านใหม่ มีความสามัคคี ซื่อสัตย์ ช่วยเหลือซึ่งกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

2.1 ด้านบวก

1. ประสบการณ์ของคนในหมู่บ้านลำบ้านใหม่ประสบความสำเร็จมาก่อน จึงได้อาศัยเป็นบทเรียนที่ให้แก่คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรวมตัวกันเป็นกลุ่มในการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำซาก

2. ชาวบ้านลำบ้านใหม่ สามารถจัดตั้งองค์กรขึ้นได้ ภายในระยะเวลาที่ใกล้เพราะความสามัคคี และซื่อสัตย์ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.2 ด้านลบ

1. คนในชุมชนยังมีสภาพเป็นลูกหนี้ของธนาคารและนายทุน ซึ่งอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง ทำให้ขาดเงินหมุนเวียน เพราะเงินส่วนหนึ่งต้องนำไปชำระหนี้ทำให้ไม่สามารถดำรงทุนให้เติบโตได้ในระยะเวลาอันสั้น

2. สมาชิกบางคนไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งกองทุน เพราะว่าตนเองไม่มีศักยภาพดีพอในการเข้าร่วมเป็นสมาชิก ขาดความไม่เข้าใจ ไม่มีความสามัคคี ไม่เชื่อถือผู้ทำ

3. ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต คือ การคืนเงินหรือชำระเงินกู้ ในช่วง 1 ปี สมาชิกอาจจะไม่มีเงินส่ง คณะกรรมการจึงต้องจัดเตรียมมาตรการป้องกัน และหาวิธีแก้ไขให้ได้

4. คณะกรรมการปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกช้า และไม่ตรงตามฤดูกาลของการเพาะปลูก

3. การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้

จากการปฏิบัติงานภาคสนามผู้ทำสารนิพนธ์ได้เข้าไปจัดกลุ่มเสวนา ได้แก่ กลุ่มสมาชิก ผู้ประกอบการอาชีพ การเกษตร มาเสวนาเรื่องเพาะปลูก เราจะทำอย่างไรถึงจะได้ผลผลิตมาก ๆ และมีปัญหาอะไรบ้างที่เกิดขึ้นกับพี่น้องเกษตรกร เราจะร่วมกันแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้อย่างไร สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เราจัดทำขึ้นเพื่อเสริมประสิทธิภาพและความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร เพื่อผลประโยชน์ในการดำเนินโครงการตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มอาชีพเดียวกันกับบุคคลภายนอก

4. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย

ประชาชนชาวบ้านลำบ้านใหม่ อยู่กันด้วยความรักเป็นสังคมระบบเครือญาติ มีลักษณะของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ช่วยเหลือกัน มีความสามัคคี ในการประกอบกิจกรรมร่วมกัน สามารถแสดงความคิดเห็นได้ในที่ประชุม ผู้นำมีคุณธรรม ทุกคนมีความซื่อสัตย์ต่อกัน

คนในหมู่บ้านรู้จักหน้าที่ของตนเอง มีกระบวนการสื่อสารกับบุคคลภายนอกและมีความคิดที่จะให้หมู่บ้านของตนอยู่กันอย่างสันติ

5. ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ คือ

5.1 ผลโดยตรง สมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนไปดำเนินการ สามารถลงทุนได้ในประมาณที่ตนเองต้องการได้ และไม่สามารถได้ผลผลิตตามที่ตนเองหวังได้ แต่ก็พยายามหาเงินมาใช้คืนให้กับกองทุนให้ได้เพื่อการเติบโตต่อไป

5.2 ผลกระทบโดยตรง สมาชิกผู้กู้เงินไปดำเนินโครงการแม้จะไม่สามารถปลดเปลื้องหนี้สินได้หมดแต่ก็มีผลดีต่อการขายกิจการของตนเองแม้จะมีหนี้สินเพิ่มแต่เป็นหนี้สินที่น่าพอใจ เพราะดอกเบี้ยต่ำ และสมาชิกมีความหวังว่าในปีต่อไปภาระหนี้สินจะหมดไป ศักยภาพในการประกอบอาชีพจะดีขึ้น สามารถสร้างงานและสร้างฐานทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งขึ้นกว่าเดิม

5.3 ผลกระทบโดยอ้อม วิถีชีวิตของคนลำบ้านใหม่มีความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ก่อให้เกิดสันติสุขในชุมชน แม้ว่าในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาจะมีปัญหาอยู่บ้าง แต่นั่นก็ไม่ทำให้ชาวบ้านแตกความสามัคคีกัน หากที่เคยต่างคนต่างอยู่ก็กลับมาหันหน้าเข้าหากัน มีการรวม

ตัวกันมากขึ้น ประชุมเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากขึ้น มีปัญหาที่จะพูดคุยในที่ประชุม สิ่งเหล่านี้มีผลมาจากกระบวนการรวมกลุ่มกันจัดตั้งองค์กร และในอนาคตจะมีองค์กรต่าง ๆ เกิดขึ้นอีกอย่างแน่นอน

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.1.1 ระเบียบข้อบังคับกองทุนเท่าที่ปรากฏอยู่ที่ครอบคลุมดี ผู้ทำสารนิพนธ์มีข้อเสนอแนะบางอย่างที่จะช่วยแก้ไขระเบียบข้อบังคับให้สมบูรณ์กว่านี้ โดยจะใช้เกณฑ์อะไรในการตัดสินพิจารณาคนกู้ เท่าที่ผ่านมามีบางครั้งก็ยังมีกรณีการล่าเอียงเพราะอคติอยู่บ้าง จึงมีความประสงค์ให้พิจารณาตามหลักความเป็นจริงมิใช่ความจนหรือรวย

2.1.2 ระเบียบที่ว่าด้วยอายุครบ 20 ปี ผู้ทำสารนิพนธ์มีข้อเสนอขอให้ลดอายุมาเป็น 18 ปีขึ้นไปสามารถทำเรื่องขอกู้ได้

2.2 ข้อเสนอแนะการจัดการบริหารกองทุน

2.2.1 หลักการพิจารณาโครงการของคณะกรรมการยังมีอคติโดยยึดเครือข่าย

2.2.2 จำนวนเงินที่ปล่อยกู้ควรพิจารณาตามที่เป็นจริงของโครงการ

2.2.3 หากเกิดปัญหาสมาชิกชำระเงินกู้ไม่ทัน ให้คณะกรรมการพิจารณาผ่อนผันไปปีที่ 2 แต่ให้คืนดอก

2.2.4 เวลาเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีพ เพราะฉะนั้นคณะกรรมการจึงควรสละเวลาและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

2.3 ข้อเสนอแนะนำเงินไปพัฒนากิจกรรมอาชีพสมาชิกกองทุน

2.3.1 สมาชิกผู้กู้เงินไปควรนำเงินไปพัฒนาอาชีพให้ตรงตามโครงการที่เสนอ

2.3.2 เมื่อนำเงินไปแล้วควรนำไปประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับจำนวนเงิน

2.3.3 สมาชิกผู้กู้ควรตระหนักถึงผลได้ผลเสียของการลงทุนบ้าง

2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อหรือเพิ่มเติม

2.4.1 ระยะเวลาของการทำวิจัยยังน้อยอยู่ ควรจะมีระยะเวลาที่ยาวขึ้นกว่านี้

2.4.2 ประเด็นการทำวิจัยควรให้อิสระต่อผู้ทำวิจัย มิใช่กำหนดหัวข้อมาให้

2.4.3 รูปแบบการทำวิจัยเท่าที่มีประสบการณ์หรือกำลังทำอยู่ ผู้ทำสารนิพนธ์ยังเข้าใจสับสนอยู่มาก จึงต้องทำไปแบบลองผิดลองถูก หวังว่าในคราวต่อไปการทำสารนิพนธ์จะมีรูปแบบที่ดีขึ้น และไม่จำกัดเวลา เหมือนที่เป็นอยู่

บรรณานุกรม

ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1 : บริษัท เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ.2544.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ
พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544.

สำนักงานมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐาน

อุดมศึกษา : ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ.2545. ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา พิมพ์ครั้งที่ 1 :

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทศน์ทองการพิมพ์.

